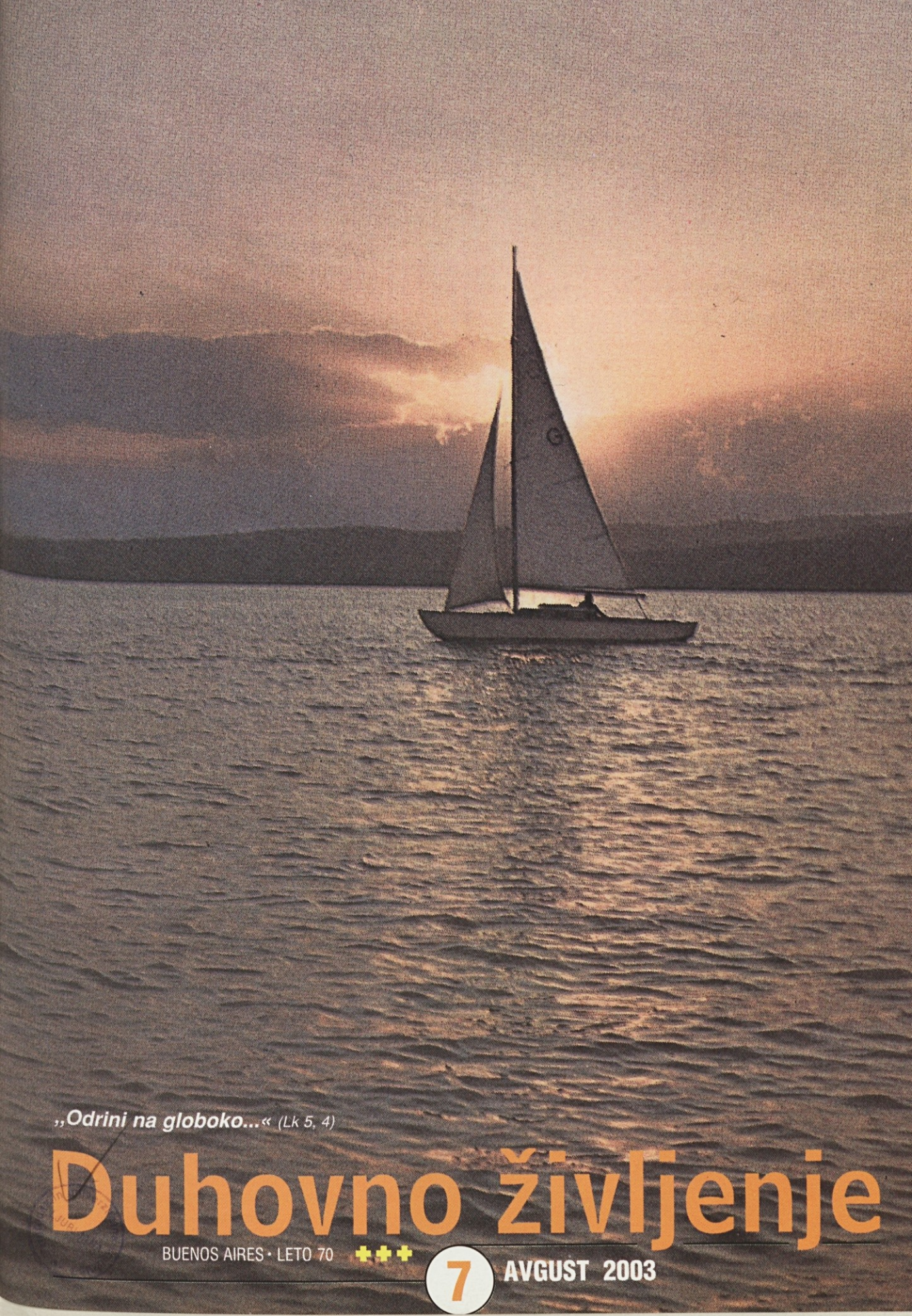

„Odrini na globoko...« (Lk 5, 4)

Duhovno življenje

BUENOS AIRES • LETO 70

7

AVGUST 2003

Od zgoraj in od leve:

- 1., 2. in 3. Z letošnjega seminarja za učitelje v Sloveniji: naši učitelji v Dijaškem domu Tezno v Mariboru s prof. Natašo Pirihi; v Šoli Ivana Cankarja v Mariboru; v knjižnici osnovne šole v Dravljah. (Foto: M. Čeč)
4. Sestanek staršev Slomškove šole, na katerem so sklenili ustanoviti organizacijo mladcev in mladenk v tem Domu.
5. Letošnji mladci in mladenke s Slovenske pristave.
6. Mladina Slomškovega doma po sprejemu med mladce in mladenke.
7. Družinsko srečanje ob krstu Aleksija Medica, sina Alberta in Lucije, roj. Javoršek, v cerkvi sv. Pavla na Vrhniki.

V letu rožnega venca

DANE VREČAR SDB

„Leto rožnega venca“ ima gotovo tudi ta namen, da poživi sporočilo velikega jubileja - svetega leta 2000: da poostrimo pogled v čudovito človeško in božje obličje Jezusa Kristusa, da izostrimo pogled na sedanji svet, toda z Marijinimi očmi. Od tega pogleda zavisi naša praksa evangelija. Ta praksa naj bi še posebno pospeševala mir na svetu, prenavo družin. Nobene vojske, ne svetovne, ne krajevne, ne v družini. Takšna je želja papeža Janeza Pavla II., ko nam podarja „Leto rožnega venca“ in pastirsko pismo „Rožni venec Device Marije“. Praktično je proglasitev Leta rožnega venca razglasitev Marijinega svetega leta.

Leto rožnega venca je Sveto Marijino leto. Z molitvijo rožnega venca naj nam Marija pomaga, posreduje milost miru na svetu in rešitev družin...

Ikono grafija razvrsti Marijine podobe na različne tipike. Ena od njih se imenuje hodigitrija-kažipot. Z levo roko pritiska k sebi milobno Jezusa, ki je pot, z desnico pa ga zaznamuje. Gotovo je Mariji ta tipika letos zelo všeč. Najbrž se je postavila v tej podobi na vsa križišča in ovinek časa in prostora, da usmerja človeške otroke. Ljubeznivo jih vabi, naj z njenimi očmi razkrivajo, gledajo Kristusovo obličje že vnaprej, predno vstopijo po njeni priprošnji neki dan v nebesa. „In gledali bodo njegovo obličje in njegovo ime bo na njih celih.“ (Razodetje 22,4)

Boga ni nihče videl s svojimi lastnimi očmi. Vendar je najglobl-ja želja človeka videti Boga z lastnimi očmi. Pri zadnji večerji je apostol Filip zaprosil Gospoda: „Gospod, pokaži nam Očeta...!“ Jezus mu odgovori: „Filip, kdor je videl mene, je videl Očeta...“

Ikono Očeta, ki je Jezus Kristus, pa odkrije samo tisti, ki ga išče z Marijinimi očmi vere. Marijine oči vere odkrijejo, razumejo, vidijo in ljubijo Jezusa Kristusa. Marijine oči so najlepše v vsem stvarstvu.

Evangeliji, posebno še Janezov, povežejo besedi „videti-verovati“.

„Kdor vidi Sina in veruje vanj, ima večno življenje.“ (Jn

6,40) Jezus je zaklical: „Kdor veruje v mene, ne veruje v mene, temveč v njega, ki me je poslal.“ (Jn 12,44)

Beseda videti pomeni verovati.

Marijine oči vidijo Kristusovo realnost, katero, kdor nima vere, kdor ne gleda z Marijinimi očmi, ne more videti. To videnje izvira iz ljubezenskega odnosa vere do Jezusa Kristusa. Ljubljeni učenec vidi vstalega Jezusa: „Gospod je“, ne fantazma! Še bolj zgovoren je prazen grob. Za Petrom je vstopil ljubljani učenec, „videl in veroval“. Videl je osebo, kjer je ni bilo.

Takšne so Marijine oči, tako vidijo Marijine oči.

Cerkev je od vsega začetka rekla najvišje stvari o Marijinih očeh vere.

Kaj vse je videla, ko je privolila: „Zgodi se mi po tvoji besedi.“

Kaj vse je videla v mesecih, ko se je pripravljala na ta dogodek.

Kaj vse je videla v letih, ko je živela z Jezusom.

Kako je gledala njegovo javno delo in njegovo uso- do.

Kaj je videla, ko je prišel Sveti Duh na binkošti.

Vse to videnje sloni na njenih očeh vere, ki so gledale tako, da je postala to, kar je o njej poetično lepo napisal sv. Gregorij Pálamas: „Bog je hotel ustvariti podobo absolutne lepote in jasno pokazati angelom

in ljudem moč svoje umetnosti in naredil je vso lepo Marijo. Zbral je v njej vse delne lepote, porazdeljene v drugih stvareh, in Marija je postala skupen okras vsega stvarstva, vidnega in nevidnega; naredil je iz nje skupek vseh polnosti, božjih, angelskih in človeških, tako vzvišeno lepoto, da krasi oba svetova; dviga se od zemlje do neba in celo prekaša tega zadnjega.“

Za nas Slovence je ta božja umetnina upodobljena v narodnem zakladu podobe Marije Pomagaj. Njen obraz je poln nebeške vzvišenosti, istočasno pa tudi poln človeške, slovenske milobe. Vsa je lepa, ima lepe oči.

Umetniki radi narišejo Marijo z rožnim vencem v roki.

Papež Janez Pavel II. imenuje rožni venec „Marijino pot“. Ta pot nas vodi v Marijino bližino: „Dopušča ji, da tudi nas vzgaja in nas oblikuje z isto skrbnostjo, kot je spremljala Jezusovo človeško rast, dokler se v nas ne upodobi Kristus.“

Rožni venec v Marijinih rokah pa pomeni tudi Marijino šolo. Beremo v Nadrahovih Šmarnicah: „Marijina šola je molitev rožnega venca in v tej šoli se naučimo hoje za Kristusom. Marijina šola je gledati z Marijinimi očmi vere Jezusovo obličje. Obličje deteta Jezusa v jaslih. Obličje dvanajstletnega dečka Jezusa v templju, obličje Jezusa tesarja v Nazaretu, obličje Jezusa zrelega moža med javnim delovanjem, trpeče obličje Možja bolečin, obličje vstalega in poveljčanega Gospoda.“

Papež pa zatrjuje v pastirskem pismu: „Poglabljanje v Odrešenikovo življenje od skrivnosti do skrivnosti pomaga, da to, kar je sam izvršil, ... sprejmemo globoko v svoja srca in tako oblikuje naše življenje.“

Tudi je zelo lepa Štrukljeva naslednja trditev: „Rožni venec je iz velikih besed: besed nadangela Gabrijele, besed Svetega Duha. Velike besede s ponavljanjem ne postanejo dolgočasne, temveč postajajo vedno večje. Mi sami pa, ko jih ponavljamo, vstopamo v to velikost, ki nas sprejema vase, ko molimo to čudovito molitev.“

So stvari tako lepe, se ne izčrpajo s ponavljanjem.

Tudi naša skupnost, ki je božji dar, vstopa v to velikost in lepoto ter dobiva bogastvo po karizmi molitve rožnega venca. To pa udejanjajo v skupnosti naše molivke in molivci Živega rožnega venca. Bogastvo pa so sestre in bratje, ki nam jih daje Bog, da bi z njimi živeli v tesni skupnosti in se med seboj posebno solidarno ljubili. Ne kot geto. To, nikoli! Najvišje naše dobro pa je gotovo življenje vsake sestre, vsakega brata, pa naj bo to mlad Slovenec, poln moči, ali starejši, morda celo bolan. Brez njih ima lahko naša skupnost mnogotere druge prijatelje, toda ne Slovencev.

Papeževe nove „skrivnosti svetlobe“ so sprožile po vsem krščanskem svetu še nadaljna razmišljanja o Devici Mariji in o molitvi rožnega venca.

Tudi Slovenci smo dobili nove knjige. Ljubljanski nadškof dr. Franc Rode je takole ocenil Nadrahove „Šmarnice za leto 2003“: „Prepričan sem, da so letošnje (Nadrahove) Šmarnice naše najboljše delo o rožnem vencu.“

Baraga je naš in ga radi poslušamo. V teh Šmarnicah najdemo tale njegov pouk: „Posebno dobra molitev, ljubi moji kristjani, je sveti rožni venec, če ga prav in s premislekom molimo. (...) Rožni venec je zato tako dobra molitev, ker ob njej preiščujemo Kristusovo presveto življenje, njegovo grenko trpljenje, njegovo zveličavno smrt in sploh vse, kar je

Božji Sin storil za nas nevredne grešnike, in še, ker se priporočamo prošnjam presvete Matere Božje Marije, ki je za Bogom vredna največje časti, ki je Kraljica vseh svetnikov in naša skrbna Mati, katero nam je Jezus na svetem križu izročil, ko je svetemu Janezu in vsem vernikom rekel: „Glej, tvoja Mati!“ (Jn 19,27). Torej vam priporočam, preljubi moji kristjani, da radi s premislekom molite sveti rožni venec, in videli boste, da boste prejeli veliko lepih milosti, katere vam bo od Boga izprosila Marija, Mati milosti.“

Za Marijino sveto leto 1987-1988 je Sveti sedež spodbujal vse krajevne Cerkve, naj bi zbudile pozornost na štiri Marijine praznike, in povzročil večji odmev v ljudski pobožnosti. To velja tudi za Leto rožnega venca, saj je Marijino leto.

Že se bliža veliki šmaren. Marijina skrivnost, ki jo doživljamo tudi v molitvi rožnega venca, ko veselo vzklikamo „ki je tebe, Devica, v nebesa vzela...“. Največji Marijin praznik, ki ga slavijo nebesa in zemlja. Je praznik nebes, ker je Sveti Duh odprl nebesa za skrivnostni vstop Jezusove matere Device Marije. Je pa tudi praznik zemlje, ker je Sveti Duh odprl vrata nebes vsem zemljanom, posebno tistim, katere je tudi spočela in rodila od Svetega Duha po moči zakramentalne krstne vode, na neviden, skrivnosten način. Sicer drugačen kot je bil spočet in rojen Jezus Kristus.

Je praznik nebeščanov in zemljanov, ker vsebuje celotni Marijin misterij: od njenega „zgodí se...“ pa vse tja do „ko je tebe, Devica, v nebesih kronal...“, ko je Kristusovo poslanstvo dovršeno, kajti začenja čas Svetega Duha. Veseli se nebo in zemlja, ker Vnebovzeta je mati nebeščanov in zemljanov. Ni dveh vzporednih mater, ena poleg druge. Je ena sama, edina sveta mati, katero kličemo kot sveta mati Devica Marija in tudi naša mati sveta Cerkev.

„Naj človek ne razdruži, kar je Bog združil!“

Samo jecljaje lahko kaj povemo o tej skrivnosti. Samo Sveti Duh nam jo lahko razkrije. Ni stvar minulosti. Je tudi sedanjost in prihodnost. Sveti Duh je pokril s svojo senco Marijo za vse večne čase. Vse vloge Matere Marije so delovanje Svetega Duha.

Marijino vnebovzetje je srečanje velikih ljubezni. Srečajo se ljubezen Očeta, saj Marija je njegova najljubša hči. Sreča se ljubezen njenega Sina, Jezusa Kristusa, sreča se ljubezen sama, ki je Sveti Duh, z Marijino ljubeznijo do Očeta, Sina in Svetega Duha. Z vnebovzetjem je dovršeno novo stvarstvo po Jezusu Kristusu. Zato je Vnebovzeta naš cilj in temelj našega upanja.

Tam, kjer je Mati, tja so usmerjeni njeni otroci. Tja spadajo, tam je njihov dom.

Marija, ki je tebe v nebesa vzela, prosi za nas!

Marija, ki je tebe v nebesih kronal, prosi za nas!

NEPREMAGLJIVA MOČ SVETOSTI

FRANC RODE

Živeti s Kristusom pomeni umirati sebi, umirati staremu človeku, da se rodi novi, „ki je po Bogu ustvarjen v pravičnosti in svetosti resnice“ (Ef 4,24). To pomeni živeti v sebi skrivnost Kristusove smrti in vstajenja. Ne bojmo se besed. Danes, kot vedno, Cerkev potrebuje svetnikov. Je neka svetost, ki je konsubstancialna Cerkvi, neločljiva z njenim bistvom. To je svetost Cerkve kot Kristusovega telesa. Te svetosti Cerkev ne more izgubiti, ker je svetost Boga samega. Neizčrpen vir te svetosti so zakramenti. Vsakokrat, ko duhovnik krščuje, Božje življenje pride v človeka. Pri vsaki evharistični daritvi Jezus Kristus postane navzoč v kruhu in vinu za življenje sveta. Dokler bodo duhovniki, ki bodo opravljali svete obrede z istim namenom kot Cerkev, bo Cerkev obstajala in ta Cerkev bo sveta. Ta svetost je neodvisna od osebne svetosti duhovnika. S tega vidika, kljub vsem škandalom, Cerkev ostane nespremenjeno sveta. O tem ni dvoma.

Vendar je še drugi vidik. To je vprašanje naše osebne svetosti, ki nas postavlja pred konkretno zgodovinsko odgovornost. Osebna svetost — to je tisto, po čemer je Cerkev bolj ali manj prepričljiva pred svetom.

Zakaj je apostolom in prvim kristjanom uspelo, da so množice rimskega imperija sprejele evangelijsko sporočilo? Prvi kristjani so bili brez politične moči in brez ugleda, ki ga dajejo družbeni položaj, kultura in denar. Pred rims-

ko oblastjo so bili nemočni in nepomembni. V javnosti so izzivali prezir in posmeh. In vendar so bili uspešni. Zakaj? Ker so bili ljudje neomajne vere, brezpogojno zvesti Jezusu Kristusu, s pogumom, ki se ni bal smrti. Ker so bili duhovno mladi. Hans Urh von Balthasar pravi: „Krščanstvo je prodrlo in se uveljavilo v svetu zaradi svoje mladosti. Tedanjemu rimskemu svetu ni manjkalo ne moči ne zrelosti ne moškosti. Kristjani so se uveljavili preprosto zato, ker so bili v bistvu za en rod mlajši kot vse, kar jih je obdajalo.“

V tej duhovni mladosti, ki je drugo ime za svetost, je resnična moč Cerkve; v svetosti njenih škofov, duhovnikov, redovnikov, redovnic in laikov. Če je pri nas Cerkev obstala v težkih povojnih letih, je zaradi zvestobe Jezusu Kristusu.

Svetost je moč, ki se ji ne da upirati. To je vedno nekaj izjemnega, kot „znamenje, dvignjeno nad narodi“. Samó svetost naredi človeka presenetljivo drugačnega. Vse drugo: naravni talenti, bistrost duha, močna volja, široka kultura, vse to so samo stopnje med različnimi darovi. Razlika ni bistvena. Samó svetost je kakovostno različna, ker je odsev drugega sveta, konkretizacija Božje navzočnosti, neovrgljivo znamenje, pričevanje, ki ga ni moč prezreti.

O enem prvih kristjanov, o diakonu Štefanu, pravijo Apostolska dela, da je bil „poln milosti in moči“. Njegovi nasprotniki „se niso mogli ustavljati modrosti in Duhu, v katerem je govoril“ (Apd 6,8-10).

To je nepremagljiva moč svetosti. Bog daj, da bi tudi po nas svetost Cerkve postajala vse bolj očitna.

Iz knjige Stati inu obstatu

VLADIMIR
KOS

T O *Kako bi mogel praznik pozabiti,*
V *Marija, praznik Tvoj, zemljé zenit!*
O M *S telesom živim Ti je dano biti,*
J A *kjer Sin je Tvoj v nesmrtni sij zaviti.*
R *V Nebesih si, ki Bog jih je ustvaril,*
P I *in kar lepó je tu, je bled odsev.*
R J *V srcé nam sen o sreči je podáril,*
A A *v to srečo, o Marija, Te je vzel.*
Z N *S telesom živim z živim Sinom bivaš.*
I *Obdana si od ljubih Angelov.*
K, *Na vsak korak prekrasen svet odkrivaš:*
brez gnitja, smrti, zlobe, brez strahov.

In vendar vsa ostaneš naša Mati,
tako kot žélel je na Križu Sin.
Ne daj, da zlo o sreči sen obláti
in sen postane le še bol škrbin.

„BODITE MLADI IN ČISTI, BODITE ŽIVI IN SREČNI!“

O b stoletnici smrti znane italijanske svetnice Marie Goretti, ki je umrla mučeniške smrti zato, ker je branila svoje dostojanstvo, svojo čistost in svojo nedolžnost, je sveti oče Janez Pavel II. med nedeljskim angelskim češčenjem zbrane vernike in predvsem pa mlade z vsega sveta nagovoril in jim lik svete Marie Goretti postavil za vzor.

„Mladi, bodite čisti, kot je bila čista sveta Maria Goretti. Ostanite in bodite čisti tudi med poletnimi počitnicami!“ je vzkliknil sveti oče Janez Pavel II. minulo nedeljo, 6. t.m., na Trgu sv. Petra v Rimu med tradicionalno molitvijo angelskega češčenja, ki je sicer res prvenstveno namenjena zbranim vernikom na najbolj znanem trgu večnega mesta, a je odmevna v svetu zato, ker jo prenaša ogromno televizijskih hiš z vsega sveta.

Papež Janez Pavel II. je s svojim nedeljskim nagovorom jasno dal vedeti, da se še kako zaveda pomena čistosti in moralnih vrednot v današnji potrošniški družbi, ki prisega predvsem na lahkotno pridobitništvo, vseprisotno zabavo in seveda na navidez svobodno spolnost, ki pa s pravim krščanskim življenjem nima mnogo skupnega.

Papež je mlade že velikokrat doslej nagovarjal k visokim idealom, takim, ki jih današnja družba odklanja, ali pa jih smeši. Tudi na področju spolnosti in spolnega življenja je tako, saj papež vedno mlade nagovarja, naj ne zapravljajo najlepšega dela samih sebe in predvsem pa ne svoje čiste mladosti.

Sveti oče je izkoristil svoj bližnji odhod na počitnice v letno papeško rezidenco Castelgandolfo, da je nagovoril predvsem milijone in milijone mladih, ki so že na počitnicah ob morju ali v hribih ali pa se te dni podajajo na poletne počitnice. Sveti oče je nagovoril mlade, da bi jih opozoril na človeške, moralne in seveda krščanske vrednote, ki veljajo vedno, tudi med počitnicami.

Prav zato se je poslužil spomina na sveto Mario Goretti, ki je raje umrla, kot da bi bila spolno zlorabljen. Kot enajstletna deklica se je 6. julija leta 1902 Maria Goretti uprla posiljevalcu in umrla. Čast oltarja ji je dal papež Pij XII., ki jo je imenoval „mala in sladka mučenka čistosti.“

Papež je v nedeljo mladim postavil visok ideal, tak vzor, ki je tudi danes zelo aktualen in še vedno živ, pa „čeprav se danes pogosto povečuje užitek, egoizem ali celo nemoralnost in to v imenu lažnih idealov svobode in sreče.“ Prav zato je sveti oče nadaljeval svoje razmišljanje in vzkliknil: „Danes smo dolžni ponovno jasno zatrdati, da se mora braniti čistost duha in telesa, kajti prav čistost hrani v sebi resnično ljubezen.“ Papež se zaveda težavnosti čistega življenja v našem času in v današnji potrošniški družbi in to tudi v počitnicah, ki „lahko postanejo, če se jih ne požge in izniči v razmetavanju in v preprosti zabavi, plodna priložnost za prevetritev in nov zagon notranjemu življenju!“

Papež se je na glas vprašal: „Kaj lahko pove današnjim mladim to krhko deklo s svojim življenjem in s svo-

jo junaško smrtjo, deklo, ki pa je bila zrela kristjanka?“

„Marietta“, je dejal sveti oče, „spominja mlade tretjega tisočletja, kako zahteva resnična sreča pogum in požrtvovalnega duha, kot tudi odklanjanje vsakega kompromisa s slabim in obenem tudi pripravljenost za osebno in tudi z življenjem plačano zvestobo Bogu in njegovim zapovedim.“ Prav zato je papež mlade pozval, naj „ponovno odkrijejo vrednoto in pomen čistosti, da bodo lahko zgradili družbo ljubezni!“

(JUP)

KRATKE NOVICE

MARIBOR — Izšla bo nova, povečana izdaja biografije nove slovenske svetniške kandidatke, Mariborčanke Cvetane Priol. (Mladika)

LJUBLJANA — Tednik Družina je objavil podatke o 24 letošnjih novomašnikih v Cerkvi na Slovenskem. Upoštevati pa je treba, da sta dva Madžara, ki ne izhajata iz Slovenije: eden je iz Budimpešte, kartuzijan, ki bo živel v Pletterjah; drugi pa salezijanec iz Vojvodine (ki sicer spada v slovensko provinco), ki bo tam tudi deloval. Po en novomašnik slovenskega rodu sta v beograjski in clevelandski škofiji. Izmed dveh lazaristov pa je eden Slovenec iz Francije, član slovenske province.

V zamejstvu letos ni novomašnikov.

Po škofijah, redovih in družbah so letošnji novomašniki tako porazdeljeni: 2 koprška škofija, 6 ljubljanska nadškofija, 5 mariborska škofija, po 2 frančiškana, lazarista in salezijanca, po en jezuit, kartuzijan in kapucin, po en škofijski duhovnik v Beogradu in Clevelandu.

Clevelandski novomašnik John Retar je bil posvečen že 17. maja, naslednjega dne je imel novo mašo v slovenski župniji Marije Vnebovzete. Po očetu je slovenskega izvora, po materi pa je iz rodbe, ki se je izkrcala v Ameriki s puritanci leta 1620. Med slovesnostjo je nekoliko govoril tudi slovensko. (Mladika)

MARIJA SNEŽNA

Sancta Maria ad Nives

5. avgust

Kapelo na Kredarici, najvišje svetišče na tleh države Slovenije, - 2.515 metrov nad morjem in 348 metrov pod vrhom Triglava - je posvečena Mariji Snežni. Prvo kapelico je dal tam gori postaviti „triglavski“ župnik Jakob Aljaž leta 1896, da bi verni planinci mogli biti ob nedeljah pri maši. Svojemu namenu je služila do jeseni leta 1952, spomladi leta 1953 so jo našli porušeno... 19. avgusta 1992 je bila blagoslovljena nova kapela. Razen te kapele na Kredarici so v našem gorskem svetu Mariji Snežni posvečene še kapele na Veliki planini, na Krvavcu in v Martuljku. Marija Snežna ima pri nas tri župnijske cerkve: Marija Snežna v Slovenskih goricah, Solčava ter Trnovo nad Gorico pa še nekaj podružnih cerkva.

Največja cerkev Marije Snežne, ki je tudi največja Marijina cerkev na svetu, je bazilika Marije Velike v Rimu. Njeno ime Marija Snežna ali latinsko Sancta Maria ad Nives je nastalo na podlagi legende. Pod papežem Liberijem, ki je Cerkev vodil od leta 352 do leta 366, je rimski patricij Janez s privoženjem svoje žene sklenil, da Gospo-

dovo mater Marijo napravi za dedinjo svojega velikega premoženja, ker sama nista imela otrok. Molila sta, kako naj bi ta sklep uresničila. V noči med 4. in 5. avgustom, ko je v Rimu navadno največja vročina, se je zakoncema v sanjah prikazala Marija in velela pozidati cerkev na kraju, kjer bo naslednje jutro ležal sneg. Enake sanje je imel tudi papež Liberij, ki je zgodaj zjutraj šel v spremstvu duhovščine in ljudstva na grič Eskvilin, pokrit s snegom, in tam označil prostor za zidanje Marijine cerkve. Bleščeče beli sneg sredi poletja je v legendi simbol Marijine brezmadežne čistosti. Pri cerkvi, ki jo je papež Liberij dal pozidati, je bila tudi votlina Kristusovega rojstva, posneta po pravi betlehenski votlini, zato so to cerkev imenovali tudi „blažena Devica Marija pri jaslicah“.

Slovenci in Slovani sploh bi Marijo Snežno morali hvaležno častiti že zaradi tega, ker je prav na oltar te bazilike v Rimu papež Hadrijan 11. položil slovanske bogoslužne knjige, potem ko je odobril njihovo rabo, in skoraj gotovo je v jeziku naših pradedov v tej cerkvi pel novo mašo slovanski apostol sveti Metod.

Danes godujejo tista dekleta in žene, ki so jih krstili na ime Nives, Neva ali Nevija (na Primorskem tudi moška oblika Nevijo). V slovenskem prevodu je Nives Snežna al Snežana.

Silvester Čuk

KRATKE NOVICE

LJUBLJANA — V novomašniški številki Družine (22. junija) je objavljen daljši odlomek iz nedavno odkritega, doslej nepoznanega dnevnika ljubljanskega škofa, božjega služabnika Antona Vovka. 7. julija je bilo 40 let, kar je umrl, v objavljenem odlomku pa je zelo podroben in živ opis grobega in smrtno nevarnega napada s poskusom sežiga, ki ga je doživel 20. januarja 1952 v Novem mestu. Opisano pa je tudi zadržanje nižjih in visokih oznovcev, požrtvovalnega zdravstvenega osebja in škofove okolice. (Mladika)

ROZA IZ LIME,

Redovnica 1586 — 1617

30. avgust

Ko je Krištof Kolumb leta 1492 odkril Ameriko, so brž odšli na „novo celino“ mnogi Španci, ki so plenili dežele sedanje Južne Amerike in neusmiljeno zatirali ter iztrebljali indijanska plemena. Najhuje je bilo, da so se razglašali za oznanjevalce Kristusovega evangelija. Njihovo življenje in ravnanje pa je bilo v kričečem nasprotju z oznanilom ljubezni in bratstva.

V tistih žalostnih časih se je 20. aprila 1586 v Limi, prestolnici Peruja, v družini španskih priseljencev rodila današnja godovnjakinja, ki je „prvi cvet svetosti v Južni Ameriki“. Pri krstu je dobila ime Isabel (Elizabeta) de Flores. Indijanka, ki je delala v hiši njenih staršev, je Elizabetin obraz primerjala roži in jo je klicala Roza (Roža). Deklica se je od najnežnejše mladosti trudila ugajati Bogu in se je na vse mogoče načine pokorila. Ko ji je bilo dvajset let, je dobila redovno obleko sester tretjega reda sv. Dominika, vendar pa je samostanska obleka ni ločila od drugih ljudi, temveč ji je pomagala, da je izpolnjevala svoje apostolsko poslanstvo v Limi.

Njena največja vsakdanja potreba je bila molitev. Vsak dan je do opoldne v svoji kočici na vrtu ob domači hiši

„NAVEGAR MAR ADENTRO“

Kriza zakona in družine

1. Z nenavadno zagrizenostjo se danes napada po mnogih delih sveta, seveda tudi v Argentini, ideal življenja v družini. V nekaterih primerih se ta ideal že ne ceni več in se ga zato tudi ne išče. To se godi včasih iz nevednosti, drugič iz lenobe ali pa brezbriznosti. Že precej časa se v Argentini opaža rastoče razpadanje družine (disolución), ki jo pospešuje tudi zakonodaja o zakonskih ločitvah in protispočetnih sredstvih. To ima za posledico, da se ta osnovna in najmočnejša družbena ustanova nahaja brez prave obrambe. Vse to je za nas izziv, da se brez odlašanja in omahovanja posvetimo temu problemu.

2. Tudi med nami se že širi nek nov vzor (modelo) zakona in družine. Propagirajo ga ideologije, ki ne priznava-jo prave narave teh dveh ustanov. Na

žalost to skrivljeno gledanje na zakon in družino že vdira v široke plasti našega naroda. Tako se govori o generih (nista samo dva spola že določena po telesnosti, ampak vsak sam naj bi določal, kaj hoče biti v življenju, moški ali ženska). Drugi znak tega novega vzora je rastoče število neporočenih zakonskih parov ali pa znova poročenih ločenih zakoncev ter še drugi načini dejanskega skupnega življenja brez kake stalne obveznosti. Pretirani individualizem povzroča pomankanje dialoga med zakonci in družinskimi člani, po drugi strani pa v mnogih zakonih in družinah vlada velika nestrpnost, če že ne prava napadalnost in nasilje. Brez zaščite za mladoletne in za družinsko intimnost vdirajo poleg tega v družine tudi množična občila, ki prinašajo vanje protivre-dnote in opolzkost (frivolidad) in tako

resno ogrožajo njih moralno zdravje.

3. Družine so pa ogrožane še od drugih nevarnosti. Med temi so: brezposelnost, rastoča revščina in marginalizacija širokih množic prebivalstva. Vse to ima za posledico, da ni več prave povezanosti med člani družine, da se obenem slabijo afektivne vezi med njimi, ki včasih privedejo prav do razbitja družinske skupnosti. Premnoge družine se v takih položajih ne čutijo več sposobne varovati svoje člane pred nevarnostjo alkohola, mamil in drugih slabih navad. Posledice takšnih razbitih družin so zelo pogubne: izkoreninjeni otroci, zapuščeni starejši člani družine, otroci-sirote, čeprav imajo še starše, mladostniki, zmedeni, ker jim nihče ne pomaga preko burnih mladostnih viharjev. Priznamo — pravijo škofje — da nismo uspeli primer-no evangelizirati mnogih slojev našega naroda, ki ne poznajo pravega in privlačnega vzora za življenje v družini.

4. Kljub vsemu povedanemu pa zaznavamo, da sta zakon in družina še močno cenjena v našem ljudstvu. Družina je še mnogokje kraj srečavanja oseb in resnične ter nežne ljubezni. Zaradi avtentičnih čustev, ki vladajo med družinskimi člani, si medsebojno pomagajo v težavah, se učijo odpustiti eden drugemu, je možno posvarjati otroke in mladostnike; v družinah se tudi ceni in spoštuje stare očete in matere, je tudi kraj skupnega veselja in solidarnega reševanja nastalih problemov.

premišljevala in molila, potem pa se je ukvarjala z raznimi ročnimi deli. S prodajo teh izdelkov je podpirala svoje domače. Čeprav ni imela šol, je bila zelo razgledana: bila je napolnjena z nadnaravno modrostjo in obdarovana z velikim znanjem, ki si ga sama ni mogla pridobiti.

Naj nam to ponazori odlomek iz njenega pisma zdravniku Castillu: „O da bi vsi ljudje vedeli, česa je vredna božja milost, kako lepa je, kako plemenita in dragocena. Brez dvoma bi se z vso prizadevnostjo trudili, da bi našli in si zagotovili vse mogoče težave in trpljenja. Vsi prebivalci zemlje bi naravnost iskali trpljenje namesto sreče... Nihče se ne bi več pritoževal nad križem ne nad napori, ki jih je slučajno kje srečal, če bi le vedel, kako dragoceno se vse to plačuje in vrača ljudem.“

Zadnja tri leta je živela v hiši prijateljice plemiškega rodu. Ustanovila je prvi samostan kontemplativnega reda na tleh južne Amerike in svoji materi je napovedala, da bo postala prva redovnica v tej hiši. Vse življenje je služila

la ubogim in bolnikom. Njeno tretje pomembno delo je bil misijon.

Hudi napori, ostra pokora, nepretrgana molitev, skrbi in bolezni, zlasti mrzlica, ki jo je pogosto mučila, so použili njene moči, da je legla na bolniško posteljo, s katere ni več vstala. Umrla je 24. avgusta 1617, stara komaj enaintrideset let. Ko so jo ob pogrebu pripeljali v cerkev sv. Dominika, je privrela ogromna množica ljudi, ki so jo častili kot svetnico. Sledeč ljudskemu glasu, jo je papež Klemen IX. leta 1688 razglasil za blaženo, Klemen X. pa tri leta kasneje za svetnico. V Limi so ji postavili največji spomenik, kar jih premore Peru.

Sveto Roza Limansko upodablja kot redovnico s trnovim vencem na glavi, z rožo v roki, včasih tudi s sidrom in z Jezusom na roži. Za svojo zavetnico sta si jo izbrali Južna Amerika in Indija.

Danes godujejo mnoge od tistih žena in deklet, ki jim je ime Roza, Rozika, Rozina, Roža pa tudi Rozana, Rožana, Rožina.

Silvester Čuk

Pohujšanje revščine in družbene izključitve

1. V težkem sedanjem položaju se nahajamo pred izzivom predolgo čakane in odlašane pravičnosti. Argentinska Cerkev znova izpove svojo prednostno srkb za reveže, slabotne in trpeče. Gospodarsko socialna kriza, ki ima za posledico povečanje revščine, ima svojo korenino v zgrešeni politiki, sadu neoliberalizma, ki smatra dobiček in tržne zakone za edino absolutno merilo na škodo dostojanstva in spoštovanja do oseb in narodov. Škofje v tej zvezi znova izpovemo svoje prepričanje, da se je izguba smisla za pravičnost in za spoštovanje do drugih še poostrila in nas privedla do sedanjega položaja nepravilnosti.

2. V današnji argentinski družbi (kot tudi mnogokje drugje po svetu) se oglašja sicer tiha, a nad vse pravična zahteva milijonov revežev, katerih obtožba se glasi: moški in ženske brez dela, otroci in cele družine na cestah, ženske zapuščene in izkoriščane, starčki pozabljeni in brez socialne zaščite. Danes se nam zdi kot nekaj

normalnega videti naše brate iskati na cestah hrano v vrečah za odpadke. Preprosto ljudstvo se čuti zapuščeno in prepuščeno svoji usodi. Dokler se ne bo premagala brezposelnost, bo revščina še naraščala in poglobile se bodo tudi njene tragične posledice kot, na primer, zrušenje sistemov družbene varnosti, vzgoje in socialnega skrbstva.

3. V naši domovini se je pojavila množica socialnih grehov v vsej svoji razdiralni resnosti. Ti grehi vpijejo v nebo. Ti so predvsem: korupcija, ki se zdi, da je nihče resno ne pobija; brezčutnost tistih, ki nalagajo svoj denar v inozemstvu brez vsake državne kontrole; neupoštevanje in kršenje zakonov; negotovost mnogih in povečanje prepada med maloštevilnimi privilegiranci z ogromnimi možnostmi za povečanje svojega bogastva, na drugi strani pa vedno večje množice izločenih, ki nimajo najbolj potrebnih sredstev za človeka dostojno življenje. To kar je bilo nekoč revščina, je danes skrajna beda.

4. V tem težkem položaju imajo posebno odgovornost politiki, gospodarstveniki, sindikalni voditelji, kulturniki in predstavniki verstev. Res je, da nam Argentinčcem včasih manjka delavnosti, poštenosti in prizadevnosti. Toda bolj nas skrbi, da je sredi te krize, ki prizadeva milijone Argentinčev, toliko oseb in skupin ljudi, ki jim je mar le, kako bodo prišli do večjega prostora v politiki in do večjih privilegijev. Po drugi strani je pa očitna tudi nesolidarnost nekaterih skupin, ki se borijo le za svoje pravice brez ozira na druge. To brezčutno in nebrzdano pehanje za osebne ali pa skupinske koristi, ki ima za posledico samo povečanje števila revnih in izključenih, odkriva eno najtežjih pregreh, ugnenjenih v našem demokratičnem sistemu.

5. V deželi, ki jo v glavnem sestavljajo kristjani, je pohujšljivo, da se ne pozna in se zato tudi ne upošteva socialni nauk Cerkve. To nepoznanje in brezbriznost nosita krivdo, da se mnogi v zadevi materialnih dobrin in družbenih pogodb, ki zadevajo pravičnost in solidarnost, ne vedejo kot kristjani.

6. Res pa je tudi, da med kristjani vedno znova vstajajo stvariteljski talenti, ki podžigajo ogenj novih podvzemov ljubezni. Spontano, in to posebej v vrstah revežev, se porajajo mnoge pobude solidarnosti iz človečanskih in evangeljskih korenin, ki z drznimi in požrtvovalnimi prostovoljci širijo mreže solidarnosti, prave mostove pomoči in človeške bližine. Istočasno so pa zaživel tudi mnoga društva, v katerih državljeni zahtevajo svoje pravice.

Prevedel LOJZE KUKOVICA

Louis Le Nain: Kmečka družina

KRATKE NOVICE

VATIKAN — Vatikan je 15. februarja 2003 odprl doslej tajne arhive o odnosih z Nemčijo med letoma 1922 in 1939. To je čas službovanja Eugenia Pacellija, poznejšega papeža Pija XII. (1939-1958) kot apostolskega nuncija v Münchnu in Berlinu. Arhive je ukazal odpreti papež Janez Pavel II., da bi ovrgel očitke simpatiziranja z nacisti proti Piju XII. (Ave Maria)

BAGDAD — V Iraku živi 800.000 katoličanov, v prestolnici Bagdadu pa je 60 katoliških cerkva. (Mladika)

Nameni Apostolata molitve

ZA AVGUST

SPLOŠNI:

Razumno izkoriščanje znanstvenih in tehnoloških dosežkov.

Za raziskovalce na znanstvenem in tehnološkem področju, da bi prisluhnili nenehnim opozorilom Cerkve, naj razumno in odgovorno uporabljajo svoje dosežke.

Napredek na področju znanosti in tehnologije je dosegel neslutene razsežnosti, še posebej na področju komunikacij in medicine. Ko se čudimo dosežkom človekovega razuma, pa ne smemo pozabiti, da veličina človeka izhaja od Boga, ki je človeka ustvaril. Bog in človek nista tekmeča, človeška inteligenca nikakor ne ogroža Božje vsevednosti. Bog je Stvarnik, vsemo-gočen in neskončen. Človek je krhko in končno bitje. Kolikor bolj človek razvija svoje talente, toliko bolj slavi Boga. Bog je oblikoval človeka po svoji podobi in sličnosti; zaupal je ustvarjeni svet njegovi skrbi in ga s tem naredil za gospodarja svojega stvarstva. Stvarstvo je narejeno za človeka, samo človek je narejen za Boga; človek je kralj stvarstva, toda ponižen služabnik v odnosu do Boga. Celotno stvarstvo je kot platno, na katerega Bog slika. Lepota je njegova pisava. Bog je vodnjak vse modrosti in vednosti in človek si lahko pogasi žejo samo tako, da pije iz Božjega izvira.

Človek ni nikoli tako velik kot takrat, ko kleči pred Bogom. Nevarnost se pojavi, ko se poskuša postaviti na mesto Boga, ko hoče biti sam svoj gospod in zakonodajalec in sam določati, kaj je dobro in kaj zlo. V tem je bil greh naših prvih staršev. Satan jima je obljubil, da bosta kakor Bog. Toda namesto modrosti, ki sta jo hotela ukrasti, sta zagledala svojo lastno nagoto in nespamet. Potrebno je, da človek po pameti uporablja dosežke moderne znanosti, da z njimi spozna in slavi Stvarnika, potrebno je, da ima človek nadzor nad znanstvenim raziskovanjem in odkritji, da razvija kulturo življenja in tako časti Boga, darovalca življenja, potrebno je, da človek tako usmerja znanstveni napredek, da bo

z njim ustvaril boljše možnosti za življenje vseh svojih bratov in sester in bo po njem svet postal lepši.

MISIJSKI:

Veroučitelji v mladih cerkvah.

Za veroučitelje v mladih cerkvah, da bi bili zvesti pričevalci svoje predanosti evangeliju.

Ob jubileju veroučiteljev 10. decembra 2000 je sveti oče Janez Pavel II. nanje naslovil te besede:

„Janez Krstnik je vzornik veroučiteljev. On je bil stalno pozoren na besedo odrešenja; njegovo življenje je bilo odmaknjeno in revno; vse ljudi je opozarjal na Božjo voljo, ne glede na posledice. Ni se vdal skušnjavi, da bi sebe postavil v ospredje, ampak se je sam ponižal, da bi bil Jezus povišan.

Veroučitelj je poklican, da izpričuje Jezusa, pričakovanega odrešenika. Povabiti mora ljudi, naj slede Jezusu kot Učitelju, Gospodu, Odrešeniku. Kakor Krstnik naj veroučitelj kaže na Jezusa, ne nase. Opozarja naj na njegov prihod, prisotnost, skrivnost. Veroučitelj mora biti glasnik Besede in prijatelj, ki vodi k ženinu. Veroučitelj je nujno potreben, kajti izkustvo vere vedno potrebuje posrednika, ki je obenem priča. Kdo izmed nas se ne zahvaljuje Bogu za osebo - duhovniško, redovniško ali laiško -, ki ji dolguje prvo razlago ali pričevanje o krščanski skrivnosti?

Vsi verniki imajo pravico, da od za

to pooblaščenih oseb dobijo odgovore, ne subjektivne, ampak usklajene z naukom Cerkve. S tistim naukom, ki je bil potrjen od cerkvenega učiteljstva in so ga svetniki udejanjali v svojem življenju. Zato je delo veroučiteljev danes bolj potrebno kot kdajkoli; opirati pa se mora na Kristusa in na Cerkev.“

N. G.

SLOVENSKI:

Poleti smo skoraj vsi turisti, vsaj na kakšno božjo pot se odpravimo. V človeku je globoka potreba, da bi si razširil obzorja, spoznal še neznano resničnost. Smo božja podoba, vseobsegajoča božja ljubezen je vsaj kot v kali že v nas. Molimo za skladni razvoj te ljubezni.

Načrtno se trudimo, da bomo v vsakem človeku vsaj zaslutili Božjo podobo. A tudi v vsakem umetniškem dosežku, kulturnem spomeniku, skozi vsako ustvarjeno lepoto se razodeva Neustvarjena.

p. Miha Žužek

KRATKE NOVICE

VATIKAN — Predsednik Papeškega sveta za laike kardinal James Francis Stafford je 28. junija 2002 predstavnikom Neokatehumenskega gibanja predal sklep o potrditvi pravil njihovega gibanja. Gibanje je nastalo leta 1964 v Španiji in se razširilo v več kot sto držav sveta. Osrednja naloga je vnovično odkrivanje krsta in stalna verska vzgoja mnogim odraslim pa tudi priprava na prejem krsta. (*Ave Maria*)

LOS ANGELES — Filmski zvezdnik Mel Gibson je sporočil, da se je njegova 21-letna hčerka Hannah Gibson odločila vstopiti v samostan. Igralec, ki je zavezen katoličan, je ob odločitvi hčerke presrečen. Sam je že od leta 1980 poročen z Robyn Moore, ki mu je rodila sedem otrok. Na enem svojih posestev si je uredil tudi kapelo. (*Ave Maria*)

NOVI DVUR — V tem češkem mestu so 11. julija odprli prvi cistercijski samostan po padcu komunističnega režima. V samostan, ki še ni dokončan, se bo vse-lilo 12 menihov, od tega 6 češke narodnosti. Pobudo za gradnjo so dali cistercijani iz opatije Sept-Fonts v Franciji. (*Ave Maria*)

Globalizacija in vera

Nove stvarnosti zbujaajo vse večjo potrebo po večji solidarnosti z najšibkejšimi

„Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence“ (Mt 28,19). V tem lepem stavku iz zadnjega poglavja Matejevega evangelija, ki se končuje z bodrilnim zagotovitvijo „Jaz sem z vami vse dni do konca sveta“, lahko najdemo osnovno sporočilo evangelija. Katoliška Cerkev pomeni univerzalno Cerkev in je torej po svoji naravi „globalna“. Drugače bi ne bila to, kar je - katoliška.

Podobne besede, kot Matej, nava-ja tudi evangelist Marko (16,15); v prvem poglavju Apostolskih del pa Kristus, tik pred vnebohodom, obljublja učencem moč Svetega Duha, ki „bo prišel nad vas in boste moje priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji ter do skrajnih mej sveta“ (Apl 1,8).

Kristus je torej naročil svojim učencem, naj oznanjajo veselo novico vsem narodom. To je Cerkev, ki izpoveduje vero v troedinega Boga: edinstveno in enotno telo, ki ga sestavljajo različni ljudje, pripadniki različnih kultur in tradicij; vsi skupaj so poklicani, da postanejo Božji otroci in med sabo bratje; ne vsi enaki, temveč vsi združeni v različnosti.

Kristus ima pred očmi vse stvarstvo, obenem pa tudi vsakega človeka posebej; o tem govorijo knjige Nove zaveze. To je tudi značilnost katoliške Cerkve, ki je od nekdaj pozorna tako do univerzalnosti kot do prav vsakega posameznika. Pomislimo samo na apostolsko delovanje svetega očeta, ki v svojih govorih in nastopih sicer izhaja iz vedno iste iztočnice, ne govori pa „na splošno“, ampak ima vedno v mislih konkretne situacije, osebe in skupine ljudi. Znotraj današnjega pojmovanja globalizacije še zlasti v ključu gospodarsko-financijskih razmerij in odnosov, ki prepogosto pozabljajo na človekovo dostojanstvo, je to nekaj edinstvenega in izjemno dragocenega.

Sveti oče se dobro zaveda dejstva, da je t.i. globalizacija, s katero si v zad-

njih desetletjih vsi in na vseh ravneh polnijo usta, nekaj dobrega, hkrati pa zna biti nevarna, saj lahko prinaša s sabo nespoštovanje človekove osebe in njegovega dostojanstva. Kot svetovni popotnik, ki je na svojih več kot stotih pastirskih potovanjih prebredel vse celine sveta, je pravi simbol verske globalizacije. In vsakokrat udejanja ter poudarja Kristusove besede, ko poziva vse ljudi dobre volje k enotnosti, obenem pa se približuje vsakemu narodu z velikim spoštovanjem in v je-

ziku ljudi, med katere prihaja.

Globalizacija zna biti torej dvoumen pojem; „dobra“ je, če „se dogaja“ v korist človeku, prav vsakemu človeku; „slaba“ pa je, če je vezana izključno na dobiček in razvoj in ne upošteva načel solidarnosti, soodgovornosti in subsidiarnosti.

Čim bolj so tržišča globalna, tem bolj se pojavlja potreba po globalni kulturi solidarnosti, ki bi bila pozorna do potreb najšibkejših; prav vsak človek ima namreč pravico do razvoja vseh razsežnosti svojega življenja. Ekonomija, tudi če je globalizirana, je le eden od dejavnikov človekovega življenja in mora biti kot taka vpletena v tkivo družbenih odnosov; ne more pa odločati o usodi skupnosti in celo narodov.

V času, ko tudi zaradi vrtoglavega razvoja telekomunikacijskih sredstev

divje cvetejo finančne in ekonomske „makrooperacije“, žal obstajajo velike zakonske vrzeli; potrebni bi bili nova pravila, nove ustanove, predvsem pa nova kultura na svetovni ravni, ki bi bila resnično kos današnjim spremenjenim družbenim razmeram. Sveti oče je na srečanju z delavci ob velikem jubileju leta 2000 povedal nekaj temeljnih misli, ki postavljajo jasne osnove cerkvenemu pojmovanju globalizacije; med drugim je dejal: „Nove stvarnosti, kot so globalizacija finance, ekonomije, trgovine in dela, ne smejo nikdar oskrniti dostojanstva in bistva človeške osebe, prav tako ne smejo okrniti svobode in demokracije ljudstev. Solidarnost, soudeležnost in sposobnost obvladovati te korenite spremembe predstavljajo, če že ne rešitve, gotovo vsaj potrebno etično

jamstvo, da bi ljudje in ljudstva postali ne sredstva, ampak protagonisti svoje prihodnosti.“ Zato, je še rekel sveti oče, je jubilejno leto želelo tudi spodbuditi občutek za delo in njegovo vrednost, da bi na primeren način rešili gospodarska in družbena neravnovesja v svetu dela in da bi ponovno vzpostavili pravično hierarhijo vrednot, med katerimi je na prvem mestu dostojanstvo prav vsakega delavca in delavke.

Tudi tokrat je papež poudaril, da ne smemo zanemarjati in pozabljati ljudi, ki zaradi pomanjkanja dela in materialnih sredstev živijo na robu preživetja, v taki revščini, ki žali njihovo dostojanstvo. „Pravično je treba razdeliti možnosti in vire, da bi vsa ljudstva lahko napredovala v razvoju in miru.“

Nekateri teologi so danes mnenja, da se je v takem svetu spremenila tudi podoba religij in verstev, ki se na novo oživljajo in širijo. Na to odločno vpliva po njihovem mnenju prav globalizacija, za katero je značilno prav iskanje skupnosti in enotnosti. Povečana priložnost komunikacije povečuje namreč možnosti izmenjav, sodelovanja, občestvenosti in dialoga, pravijo, saj gre, konec koncev, za iskanje razsežnosti, ki so tipične za religiozno izkustvo (etika, estetika, upanje, zaupanje, ljubezen).

Anton Nadrah Ocist

Šmarnice za leto 2003

Desetka svetlega dela rožnega venca

Ki je bil krščen v Jordanu

Janez Krstnik je krščeval v Jordanu. „K njemu je prihajala vsa judajska dežela in vsi Jeruzalemčani. Dajali so se mu krstiti v reki Jordan in priznavali svoje grehe“ (Mr 1,5). Krstnik je bil neposredni Kristusov predhodnik. Pripravil mu je pot. Jezusa je na skrivnosten način še pred rojstvom pozdravil, ko sta se srečali obe materi, Marija in Elizabeta. Ko je javno nastopil, je pričeval za Jezusa s svojim oznanjevanjem, krstom spreobrnjenja in končno s svojim mučeništvom. Svojim učencem je Jezusa pokazal z besedami: „Glejte, Božje jagnje, ki odvzema greh sveta“ (Jn 1,29).

Nekega dne je Jezus stopil k Janezu, da bi ga ta krstil. Krstnik se je obotavljal: „Jaz bi se ti moral dati krstiti, pa ti hodiš k meni“ (Mt 3,14). Končno je privolil in Jezusa krstil. Ko je bil „Jezus krščen ter je molil, se je odprlo nebo. Sveti Duh je prišel nadenj v telesni podobi kakor golob in zaslišal se je glas iz neba. 'Ti si moj ljubljent Sin, nad teboj imam veselje'“ (Lk 3,21-22).

Ob Jezusovem krstu so se odprla nebesa, ki jih je bil Adamov greh zaprl. Jezus je bil razglašen za Odrašenika in Božjega Sina. Vse tri božje osebe so pri tem sodelovale, zato je Jezusov krst tudi razodetje Svete Trojice. To razodetje je sledilo krstu in Jezusovi molitvi.

Sicer pa nove oblike religioznosti spremlja tudi zaskrbljujoč pojav, in sicer bohotenje takih verskih izrazov, ki se pogosto sprevrtačo v sekte in fundamentalistična gibanja. Pomnožena „ponudba“ religij prinaša na neki način občutek relativizma in moralno zmedo, po drugi strani pa podpihuje celo mržnjo do drugih verstev.

Glavna težnja, ki jo prinašajo t.i. „nove stvarnosti“ v svet religij, pa je vsekakor širjenje zanimanja za verska vprašanja.

Danijel Devetak

Janezovega krsta Jezus zase ni potreboval, saj je bil popolnoma brez vsakega madeža greha. Prostovoljno se je podredil temu krstu v korist nam grešnikom. Stopil je na pot 'izničenja' (prim. Flp 2,7) in sprejel nase vse grehe, ki so se jih ljudje obtoževali Janezu, in vse naše grehe. Tako je postal „Božje jagnje, ki odvzema greh sveta“.

Oče je spregovoril, da je s tem svojega Sina predstavil človeštvu in ga usmeril v javno delovanje, ki se bo končalo z velikonočno skrivnostjo. „Duh, katerega ima Jezus v vsej polnosti že vse od svojega spočetja, prihaja, da bi 'ostal' na njem in bi bil tako studenec za celotno človeštvo“ (KMC 536).

S svojim krstom v Jordanu je Jezus s Svetim Duhom posvetil Jordan in vse vode po svetu za krščanski zakramentalni krst. Cerkev izpolnjuje Jezusovo naročilo: „Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence. Krščujte jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha in

učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal!“ (Mt 28,19-20). Apostoli in njihovi nasledniki so oznanjali Kristusov evangelij. Kdor ga je sprejel z vero in se je spreobrnil od svojih grehov, je bil krščen. Sveti krst je prvi od zakramentov uvajanja v krščanstvo, dopolnjujeta ga sveta birma in sveta evharistija.

Kakor ob Jezusovem krstu tako so se tudi ob našem krstu na duhovni način odprla nebesa. Dejavnja je bila ista Sveta Trojica kakor pri Jezusu, saj je duhovnik ali diakon izgovoril besede: „Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.“ S krstom preidemo v novo razmerje s Sveto Trojico. Posvetimo se troedinemu Bogu. Postanemo otroci nebeškega Očeta, bratje in sestre Božjega Sina ter svetišče Svetega Duha. V pesmi pojemo: „Zdaj sem kristjan, grehov opran, Jezusov brat, večnosti svat. Hvala, Gospod! Luč sem svetá, tempelj Duha, dedič nebes, srečen zares. Hvala, Gospod!“

Jezusov krst je bil uvod v njegovo javno delovanje. Tudi naš krst, povezan z zakramentoma birme in svete evharistije, nas usmerja v naše javno delovanje. Krst je zakrament dejavne vere. Ni mogoče živeti kot kristjan samo v zasebnem življenju. Življenje iz krsta je življenje po Jezusovem evangeliju v zasebnem in javnem življenju. Z zgledom in besedo smo Jezusovi apostoli in njegove priče. Za nas veljajo Jezusove besede: „Vi ste sol zemlje.“ „Vi ste luč sveta.“ Takó naj vaša luč sveti pred ljudmi,

da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih., (Mt 5,13,14,16).

Vse to bomo uresničili, če bomo živali po veri, upanju in ljubezni. Te tri božje kreposti smo prejeli že pri svetem krstu, udeležati pa jih moramo vse življenje. Največja med njimi je ljubezen do Boga in do vsakega človeka, celo do največjega sovražnika. Jezus je učil: "Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem, z vso dušo in z vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je nekaj podobna: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Na teh dveh zapovedih stoji vsa postava in preroki" (Mt 22,37-40). „Ljubite svoje sovražnike in molite za tiste, ki vas preganjajo, da boste postali sinovi svojega Očeta, ki je v nebesih" (Mt 5,44-45).

Življenje iz krsta je tudi življenje molitve. Jezus je takoj po svojem krstu molil. Molitev mu je odprla nebesa. Molitev rožnega venca tudi nam odpira nebesa. Poglejmo mučeniški zgled iz 2. svetovne vojne. Marica Nartnik, sedemintridesetletna učiteljica iz Rožnega Dola pri Semiču, je bila umorjena 25. julija 1942. Prizadevala si je za posvetitev Rožnega Dola presvetemu Srcu Jezusovemu. Posvetila je sebe in šolo. Zelo je gojila ljubezen do pomoči potrebnih. Njena vera je dobivala moč v molitvi rožnega venca. Rožni venec je s svojo materjo molila vsak večer, pa tudi med vojno, ko je šla skozi samotni gozd. Molila ga je še v torek, 23. julija, zadnji dan, ki ga je preživela v Rožnem Dolu. Tri leta prej, leta 1939, se je v Rimu udeležila kongresa Katoliške akcije za dekleta. Iz Rima je prinesla lep rožni venec s križcem, v katerem je bilo nekaj prsti z grobov mučencev v katakombah. Ko so 23. junija zvečer prišli ponjo oboroženi neznanci, je z domačimi ravno odmolila rožni venec. V skrbi za svojo dekliško čast ni hotela iti z njimi. Preden so jo neznanci s silo odvedli, ji je mati obesila okrog vratu rimski rožni venec. Čez dva dni so jo komunisti umorili v zapuščeni kočevski vasi Kleč, dve uri hoda od Rožnega Dola. Našel se je zapisnik, ki ga je pred smrtjo podpisala. Na vprašanje: „Zakaj ste se vedno borili proti komunizmu?“ je odgovorila: „Zaradi tega, ker ni na verski podlagi. Meni je vera vse!“

Zmoli današnje desetko rožnega venca v zahvalo za svoj krst.

Ki je v Kani naredil prvi čudež

Po krstu v Jordanu je Jezus začel zbirati okrog sebe prve učence. Z njimi je bil povabljen na svatbo v galilejsko Kano; morda zato, ker je bil njegov učenec Natanael iz Kane. Na svatbi je bila tudi Jezusova mati. Vse njeno ravnanje kaže, da je bila tesneje povezana z ženinom in nevesto. Dogodek je zapisal samo evangelist Janez (Jn 2,1-11).

V Sveti deželi so na svatbe vabili številne goste. Trajale so po cel teden. Tako se je zgodilo, da je na svatbi v Kani zmanjkalo vina. Marija, ki je bila na vse zelo pozorna, je to takoj opazila. To je preprosto povedala Jezusu: „Vina nimajo.“ Jezusov odgovor se na prvi pogled zdi kakor zavrnitev: „Kaj imam s teboj, žena? Moja ura še ni prišla.“ Marija je trdno zaupala, da bo Jezus pomagal iz zadrege. Zato je naročila strežnikom: „Kar koli vam reče, storite.“ Jezus je poplačal njeno neomajno zaupanje. Strežniki so po Jezusovem naročilu z vodo napolnili šest kamnitih vrčev. Jezus je vodo spremenil v vino in tako na pragu svojega javnega delovanja na prošnjo svoje matere naredil prvi čudež. S tem je pokazal, da ima oblast nad naravo, saj je njen stvarnik.

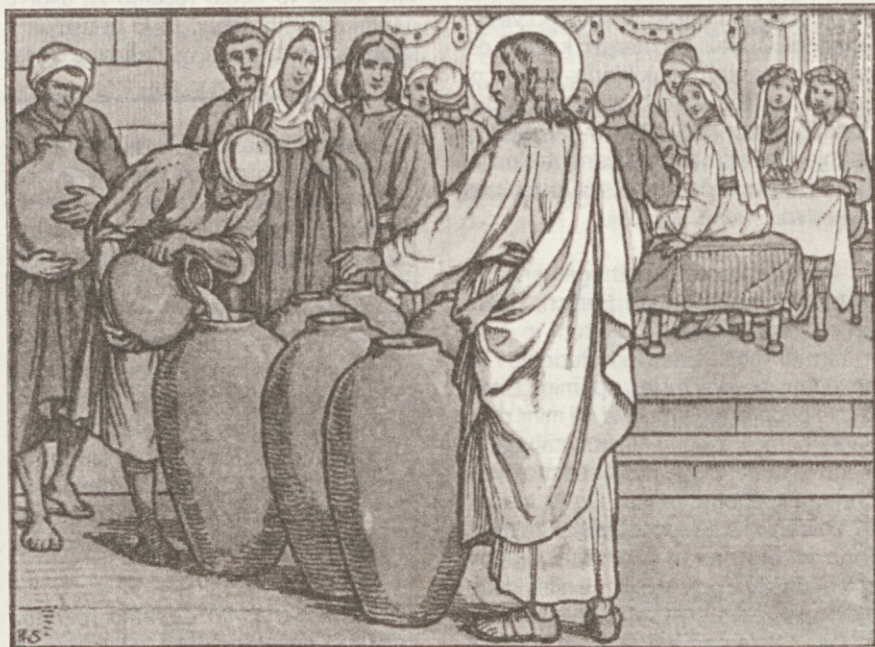
Zakaj Jezus Marije ni nagovoril z besedo 'mati', marveč z besedo 'žena', ki zveni trdo? Mnogi teologi mislijo, da je s tem nazivom pokazal na Marijino edinstveno vlogo sodelavke pri

odrešenju. Marija je bila že v raju napovedana kot 'Žena', katere sin, Jezus, bo premagal kačo, hudobnega duha. Marija je druga Eva. Prva Eva je bila neverna in nepokorna, Marija pa je verna in pokorna. Prva Eva je sodelovala pri padcu človeškega rodu, druga pa pri njegovem odrešenju. V naši lepi stari cerkveni ljudski pesmi *Lepa si, lepa si, roža Marija*ujemo: „Kar nam je Eva nesrečna zgubila, roža Marija nam je zadobila: ki je rodila Jezusa, milega nam Zveličarja.“

Papež Janez Pavel II. je v apostolskem pismu o rožnem vencu zapisal, da smo v Kani dobili „veliki materinski opomin, ki ga Marija naslavlja na Cerkev vseh časov: 'Kar koli vam reče, storite' (Jn 2,5). Marija hoče, da vse, kar nam je Jezus z besedo in zgledom naročil v evangeliju, izpolnimo.“

Marijino posredovanje v Kani nam vliva zaupanje, da bo pri svojem Sinu posredovala tudi za nas. Ona je naša priprošnjica in pomočnica v različnih stiskah in potrebah. V litanijah se obračamo nanjo z vzklikom Pomoč kristjanov. V cerkveni ljudski pesmi jo prosimo: "Marija, pomagaj nam sleherni čas, na tebe ozira se vsak izmed nas. Marija, vse k tebi hiti; Marija, pomagaj nam ti!"

Kakšen pomen ima Jezusov prvi čudež? Z njim je pomagal ženinu in ne-

vesti iz zadrege ter tako razodel svojo dobroto. Že s svojo navzočnostjo na svatbi v Kani in posebej s čudežem je pokazal, kako ceni zakonsko zvezo in družino. Zakon med možem in ženo je celo povzdignil v zakrament, ki zakoncema pomaga pri medsebojni ljubezni ter pri porajanju in vzgoji otrok. Razodel je, da podpira pristno človeško veselje. Predvsem pa je „razodel svoje veličastvo in njegovi učenci so verovali vanj“ (Jn 2,11).

Čudeži so znamenja, ki razodevajo Jezusovo božje veličastvo in hočejo voditi k veri. V učencih je čudež v Kani sprožil začetno vero, ki se je ob stiku z Jezusovo čudovito osebnostjo, njegovim oznanjevanjem in z njegovimi nadaljnjimi čudeži vedno bolj poglobljala. Jezusovi čudeži so zgodovinsko dobro izpričani. Evangelisti jih omenjajo okrog trideset. Čudeži imajo odrešenijski pomen in omogočajo srečanje z Bogom ter so znamenja nastopajočega božjega kraljestva. Predpostavljajo našo vero in jo utrjujejo, vendar vere ne izsilijo. Tiste, ki se pred Bogom zapirajo, čudež lahko še bolj odbije od vere. Dokaz za to so farizeji. Kljub tako velikemu čudežu, kakor je bilo obujenje mrtvega Lazarja, v Jezusa niso verovali, ampak so sklenili Jezusa in Lazarja umoriti.

Čudeži kažejo naprej, na poveljane Kristusa. Tako je bilo že pri prvem čudežu. Jezus je v Kani razodel svojo slavo, tisto slavo, ki se je bolj izrazito pokazala ob njegovem vstajenju od mrtvih, najbolj izrazito pa se bo razodela ob njegovem drugem prihodu pri vesoljni sodbi. Čudeži nad naravo kažejo, da je vse stvarstvo poklicano h končni dovršitvi v Bogu. So božje obljube prihodnjih stvarnosti, zato v nas budijo upanje. Kažejo na poveljane Kristusa in na poveljane človeštvo ter vse stvarstvo.

Poseben apostol rožnega venca je bil profesor dr. Lambert Ehrlich. Rožni venec je priporočal študentom in ga z njimi tudi molil. Eden od študentov je povedal: „Najbolj mi je v spominu Ehrlichovo priporočanje molitve. Ni minil dan, da ne bi molil z nami, ki smo zahajali v njegovo sobo, svoje najljubše molitve - svetega rožnega venca. On je klečal. Mi akademiki smo spočetka stali za njim. Toda kmalu nas je premagal njegov zgled, da smo poklekli in z njim klečali molili: ki je od mrtvih vstal, ki je v nebesa šel ... Šele pri Ehrlichu sem spoznal

„ŽALITEV RAZUMA“

V Evropi ne bomo našli dežele, v kateri bi ne bilo znamenj krščanstva. Nešteto znamenj krščanske vere je v romanskih deželah, prav tako v germanskih deželah, v slovanskem delu Evrope ... Krščanstvo je, če nam je to prav ali ne, značilnost Evrope v preteklosti in tudi še sedanjosti - tako kakor je za kakšno drugo celino našega sveta značilno kaj drugega, recimo za Bližnji vzhod judovstvo ali islam.

Zato je resnično težko razumeti modrece in strokovnjake, ki so sestavljali osnutek ustave Evropske unije, pa v tako imenovani preambuli omenjenega osnutka ne omenjajo krščanstva kot ene od značilnosti Evropske dediščine. Za Vatikan je to dejstvo „presenečenje“: „*Kar zadeva prvi osnutek preambule, vsebuje ta omembo različnih in važnih elementov, ki so prispevali k temu, da sestavljajo evropsko dediščino. Toda s presenečenjem ugotavljamo pomanjkanje izrecne omembe krščanstva*“, je rečeno v vatiškanski izjavi. Če bi pri tem ostalo, bi se nad takim sprevrčanjem zgodovine morali zgražati. Toda tvorci preambule, ki so menda ugledni ljudje, so predlagali „vnos tega elementa v naslednji verziji preambule“.

Bodoča ustava Evropske unije je gotovo listina izrednega pomena, podobno kakor to lahko rečemo za ustave demokratičnih držav. In le ta ustava v svojem uvodu našteva duhovne kore-

vrednost te silne molitve, ki je bila njemu najlepša in najbolj učinkovita.“ Ko je 26. maja 1942, zadet od sovražnikovih krogel, omahnil, so ob njegovem trupu na Streliški ulici v Ljubljani ljudje takoj poklekli in molili rožni venec. Ob njegovem mrtvaškem odru v Akademskem domu so se študentje vrstili in ves dan glasno molili rožni venec. Molili so ga tudi pozneje na njegovem grobu. Ko so na praznik vseh svetih leta 1944 na mučenčevem grobu štirje študentje glasno molili rožni venec, je nekdo dejal: „Dokler bo imel naš narod mnogo študentov z rožnim vencem v rokah, se mu ni bati.“

Zmoli današnjo desetko rožnega venca za naše družine.

nine Evrope, izpušča pa krščanstvo, potem je protest zoper to več ko upravičen, ker se ni mogoče sprijazniti s takim samovoljnim prikazovanjem zgodovine. Od nikogar ne moremo zahtevati konfesionalne opredelitve, npr. za katolištvo, protestantizem ali pravoslavlje, smemo pa zahtevati priznavanje zgodovinskih dejstev: priznavanje vpliva, ki ga je imelo krščanstvo na evropsko kulturo.

Alojz Pušenjak v Nedelji

KRATKE NOVICE

NEW YORK — V letu 2002 je bilo na svetu med opravljanjem svojega dela ubitih 67 novinarjev in zaposlenih v medijih (poročila Mednarodno združenje novinarjev, IFJ). Najnevarnejše države za pripadnike sedme sile so Kolumbija, Rusija in Pakistan. Potrjenih je že 48 umorov, 19 jih pa še preiskujejo. Leta 2002 je bilo ubitih 100 pripadnikov sedme sile. (*Ave Maria*)

LJUBLJANA — Z blagoslovom prostorov je Raziskovalni inštitut Studia Slovenica, ki ga vodi dr. Janez Arnez, tudi uradno zaživel v nanovo odkazanem obširnem predelu Zavodov sv. Stanislava v Šentvidu. Poleg knjižnice zamejskega in zdomskega tiska ter vedno obširnejšega arhiva je zdaj tam urejena tudi galerija 60 plastik kiparja Franceta Goršeta. Inštitut hrani še 80 njegovih risb in pa umetnine drugih avtorjev. (*Mladika*)

KORAK NAZAJ

MARKO KREMŽAR

Junija meseca 1945 so jih morili, pehali v brezna, njihova trupla zasipali, grobišča zastražili in svoj zločin prekrili s plaščem molka. A resnice niso mogli utišati. Po petinštiridesetih letih so se pobiti domobranci in ostale žrtve komunističnih totalitarcev dvignili v zavest naroda, da ni mogoče več tajiti ne njih ne njihove usode.

Junija 2003 so jih predstavniki slovenskih političnih strank, ki obvladujejo sedanjí parlament, z zakonom o vojnih grobiščih ponovno porinili v brezna. Zdaj, ko ne morejo več skrivati njihovih trupel, jim hočejo vzeti smisel. Z zakonom nameravajo prebeliti tako njihovo prepričanje kakor tudi vzrok zločina, ki je bil izvršen nad njimi. Vendar tako kot do zdaj nista mogla ne molk in ne čas izbrisati žrtev komunističnega terozizma iz slovenske zavesti, tudi nova parlamentarna nalepka ne bo kos resnici. Mrtvi, ponovno žrtvovani, bodo slej ko prej ponovno zakričali v slovensko kolektivno zavest in še globlje pretresli

generacije, ki prihajajo za nami.

To, kar se je zgodilo ob sprejemanju zakona o vojnih grobiščih v slovenskem parlamentu, ni nevednost, ni lakomiselnost, ni površnost neosveščenih politikov. Gre za zadnji poskus nekdanjih zločincev in njih dedičev, da se skrijejo pred sodbo ne le zgodovine, marveč tudi evropskega javnega mnenja in obsodbe.

Če bi priznali domobrancem in drugim pripadnikom Slovenske narodne vojske status vojakov, bi bili borci proti komunističnemu totalitarizmu, razoroženi za mrežo koncentracijskih taborišč, priznani kot vojni ujetniki. Pomoriti ujetnike pa je zločin, ki ne zastara ne po slovenskem pravu ne po mednarodnih pogodbah. Zato naj bi bilo po mnenju nekdanjih totalitarcev treba navaliti na trupla pomorjenih plast nove laži, da se tako zavaruje nedotakljivost njihovih rabljev.

Z izglasovanjem tega zakona o grobiščih so stopili člani večinskih strank

v slovenskem parlamentu na tvegano pot prikrivanja zločina, na pot uzakonjene laži z namenom obvarovati zločince. S tem pa so postavili pod vprašaj ne sicer legalnost, vsekakor pa legitimnost svojega dejanja. Velika razlika je namreč med oblastjo, ki se o nekem vprašanju ne izreče in se spreneveda, ter med oblastniki, ki z lažjo o množičnem zločinu zavestno zavajajo domačo in svetovno javnost.

Poslanci opozicijskih strank NSi in SDS so pred glasovanjem o tem zakonu v znak protesta odšli iz parlamenta, ker niso marali niti s svojo prisotnostjo sodelovati pri takem dejanju. Drža, za katero zaslužijo vse priznanje, pa jim nalaga zdaj novo odgovornost. Niso bili izvoljeni od ljudstva le zato, da glasujejo, marveč da stališča svojih volivcev tudi branijo. Zakon o grobiščih, ki ga je izglasoval slovenski parlament, je krivičen in v takem primeru ni dovolj, da ob njem užaljeno molčimo.

Vsako politično odločitev je mogoče popraviti z novim zakonom in za vsako krivico je potreba uveljaviti priziv, pa najsí bo ta medijski ali pravni, doma ali v svetu.

Zakon, ki naj bi bil korak k spravi, je postal, na žalost, novo razpotje.

V brezjanskem svetišču začetek srednjeevropskega katoliškega shoda

V narodnem svetišču Marije Pomagaj na Brezjah je bil zadnji majski dan slovesen začetek srednjeevropskega katoliškega shoda, ki bo svoj vrh dosegel 22. maja 2004 z romanjem narodov v Mariazell na avstrijskem Štajerskem.

Pobudniki shoda osmih škofovskih konferenc iz srednjeevropskih dežel: Poljske, Češke, Slovaške, Avstrije, Madžarske, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Slovenije želijo v duhu gesla Kristus - upanje Evrope katoličane spodbuditi, da bi bili v odločilnih časih dejavnejši na gradbišču jutrišnje Evrope.

Somaševanje škofov - Piriha, upokojenega beograjskega nadškofa Perka, upokojenega ljubljanskega škofa Kvasa, zastopnika mariborskih škofov Stanislava Lipovška, svetovalca nuncieture dr. Anselma Guida Pecorarija in prek trideset duhovnikov - je vodil ljubljanski

nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode. Tu je bil tudi novi apostolski nuncij, nadškof Santos Abril y Castelló.

Kot je v svoji pridigi pri tej slovesni maši na Brezjah poudaril nadškof Rode, Evrope, ki naj bi bila skupni prijeten dom vseh njenih narodov, ne bomo mogli graditi samo na gospodarski uspešnosti brez vrednot, ki so temelj njene istovetnosti, vrednot, iz katerih so živeli in črpali celi rodovi evropskih prednikov, in tu je najprej vera v Boga Stvarnika, vera v Boga in podoba človeka, ustvarjenega po božji podobi, kar je vir zavesti o lastnem človekovem dostojanstvu in svobodi. In kot je nadškof tudi podčrtal, Evropa svoje duhovne dediščine ne sme ignorirati in graditi skupnosti na amneziji o naši preteklosti, temveč mora zgodovinske vrednote oživiti in jih močneje živeti. Spodbudil je k spravi, da bi v Evropsko zvezo šli spravi,

vljeni med seboj, z drugimi narodi, predvsem s sosednjimi narodi. In kot je dejal, je prepričan, da bomo od Evrope lahko marsikaj dobili, da se bo naša zavest obogatila, lahko pa Evropi tudi marsikaj damo. Prepričan je, da slovenska Cerkev s svojo notranjo enotnostjo, s svojim živim čutom za dobrodelnost, s svojim molitvenim življenjem, s svojo zvestobo Apostolskemu sedežu, z vsemi temi vrednotami, ki jih močno živi, lahko bogati Evropo.

Marija Primc v Nedelji

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

1. Danes se vedno več ljudi proglašajo za ateiste. Zato me zanima vprašanje, ali je sploh možno človeku priti do gotovega spoznanja o božjem bivanju?

Vprašanje o tem, ali je Bog in ali je njegovo existenco s samim razumom možno spoznati, je brez dvoma prvo in najvažnejše vprašanje, na katero si mora človek dati odgovor. Ni namreč mogoče živeti z dvomom v duši o tem bistveno važnem vprašanju. To je najvažnejše vprašanje tudi za kristjana, kajti kot kristjani ne moremo sprejeti božjega razodetja, če nismo prej prepričani, da ta Bog, ki naj bi se razodel človeštvu, sploh biva. Božji Sin je bil poslan k nam ljudem najprej zato, da nam govori o bivanju Boga in o njegovih skrivnostnih globinah. „Boga ni nikoli nihče videl — je pisano v Janezovem evangeliju — edini Božji Sin, ki je v Očetovem naročju, nam ga je dal spoznati.“ Jn 1,18

Kaj torej Božja razodeta beseda trdi o Božjem bivanju? Najprej je treba vedeti, da bi brez božjega razodetja človeški razum ne bil obsojen na popolno nepoznanje ali celo zmotu o Bogu. Nasprotno, odvisnost stvari od Boga je stvarjem tako bistvena, da je v njih samih takorekoč vtisnjena božja navzočnost. Ni mogoče preučevati stvari in vesolja, ne da bi človek čisto naravno in skoro podzavestno prišel do spoznanja Boga.

Resnica, da Bog biva, je tako prej kot stvar vere, dognanje človekovega uma. To je slovesno in nezmotno izpovedal I. Vatikanski koncil (1870) z besedami: „Človek je z lučjo svojega naravnega uma zmožen, da na podlagi ustvarjenih bitij z gotovostjo spozna Boga kot Stvarnika in zadnji cilj vseh stvari.“ Za to trditev se koncil opira na to, kar je o tej človekovi zmožnosti Bog sam razodel v svetih knjigah. Knjiga Modrosti, na primer, obtožuje ljudi, ki ne poznajo Boga, za nespametne, ker iz čudovite lepote v stvarstvu ne spoznajo Boga. Podoben očitek naslavlja sv. Pavel na brezbožneže. Cerkev nam tako na podlagi same božje nezmotne besede zagotavlja, da se je človeški razum zmožen dvigniti nad čutno spoznanje in spoznati nevidnega Boga. Cerkev to trdi in bo trdila, tudi če bi pri tem morala ostati sama.

Da je človeški um zmožen spoznati božje bivanje, pričajo enako vsi, tudi najbolj primitivni človeški rodovi. Narodoslovje ugotavlja, da ni ljudstva na svetu brez religije, torej brez vednosti o Bogu kot nadzemskem bitju in stvarniku vesolja. Seveda je v teh primitivnih religijah tudi veliko zmot. To je tudi razumljivo. Kajti nič ni lažjega za človeški um kot spoznati, da obstaja neko nadzemsko bitje, a tudi nič težjega, kot povedati kaj več o tem, kakšen je ta Bog. Vsem ljudem je skupno spoznanje, da biva Bog. Niso pa več edini v tem, kakšen naj bi bil ta Bog. Odtod toliko različnih religij, katerim je skupna resnica, da Bog je, a se med seboj ločijo, ko hočejo kaj več povedati o tem skrivnostnem bitju.

2. Cerkev uči, da je bila Marija ves čas svojega življenja devica, torej pred rojstvom Jezusa, po rojstvu in celo pri njegovem porodu, torej da nikdar ni izgubila devištva. To je dogma, torej od Boga razodeta resnica. Istočasno pa Sveto pismo uči, da je bila Marija poročena z Jožefom. Kako je to razumeti?

Nauk Cerkev, da je Marija sklenila pravi zakon z Jožefom. Evangelij poroča, na primer, da je „angel prišel k devici, zaročeni z možem, ki mu je bilo ime Jožef, iz Davidove hiše.“ Lk 1,26. In pri Mateju se bere, kako se je angel v spanju prikazal Jožefu in mu rekel: „Jožef, Davidov sin, ne boj se vzeti k sebi Marije, svoje žene...“ 1,20. Ta besedila jasno povedo, da je bila Marija v trenutku oznanjenja zaročena z Jožefom. Bila je v času angelovega oznanjenja devica, kar izrecno pove sv. Luka. Ali je imela namen ostati še naprej devica, ko je bila že zaročena? Da, ker to jasno pove z vprašanjem, „kako se bo to zgodilo, ko ne živim z nobenim moškim?“ To Marijino vprašanje ne bi imelo nobenega smisla in bi bilo nerazumljivo pri ženi, ki je bila na tem, da bo kmalu začela živeti s svojim možem. Marija je bila namreč v trenutku oznanjenja že poročena z Jožefom, nista pa še živela skupaj. Judovski običaj je namreč predvideval določen rok, predno je ženin pripeljal

nevesto na svoj dom. Redno je bil ta rok eno leto. Drugače pa je, če je ona imela namen, s katerim se je moral strinjati seveda tudi njen mož, da bo tudi v zakonu ostala devica.

Ko je bila pa Jožefu razodeta skrivnost deviškega spočetja Jezusovega in mu je bilo rečeno, naj se ne boji vzeti Marije na svoj dom, je Jožef peljal Marijo na svoj dom. Jožef in Marija sta sklenila pravi zakon, a sta se po navdihnjenju od zgoraj odpovedala spolnemu življenju. Za zakon ni bistveno spolno življenje. Zakon se namreč sklene, ko si oba dasta vse pravice in sprejmeta vse dolžnosti, ki so zakonu lastne. Lahko se pa za čas ali pa celo za vse življenje odpovešta spolnemu življenju. In prav to se je zgodilo v zakonu Jožefa in Marije. Ostale so jima pa vse druge pravice in dolžnosti zakoncev. Jožef je bil glava svete družine. Ko je šlo za to, da sveta družina beži v Egipt in po smrti preganjalcev gre spet nazaj v Palestino, tega Bog ni naročil Mariji, Jezusovi materi, ampak Jožefu kot glavi svete družine. Njemu je bila tudi prvenstveno naložena skrb za preživljanje družine, Mariji pa skrb za gospodinjstvo in za nego malega Jezusa. Vsak od obeh zakoncev sta prevzela tisto mesto, ki jima je po tedanjih običajih pripadalo. Tako je sveta družina tudi vzor vseh družin, v kolikor nas vse uči, kako mora v družinah vladati pravo soglasje in porazdelitev odgovornosti.

3. Včasih vidim pri kakšen človeku takšno obnašanje, da se mi zdi, kot da je poseđen od hudobnega duha. Brala sem tudi, da imajo nekatere škofije po svetu (ena od teh je turinska škofija v Italiji) duhovnike, ki imajo nalogo, da z eksorcizmi izganjajo hudobne duhove iz poseđenih ljudi. Mi lahko kaj več poveste o eksorcizmu?

Prvo, kar vam lahko povem, je to, da Cerkev po posebno pooblaščenih duhovnikih še danes vrši eksorcizme. Eden od dokazov za to je tudi dejstvo, da je Cerkev leta 1999, torej komaj pred 4 leti, izdala „Nov obrednik za eksorcizme“. V predstavitvi tega novega obrednika je kardinal Estévez povedal med drugim tole: „Sveto pismo nas uči, da hudobni duhovi, sovražniki Boga in človeka, izvršujejo svoje delo na različne načine, med temi je treba omeniti obsedenje ali poseđenje človeka. Vendar pa poseđenje hudobnega duha ni najbolj pogosti način, kako duh teme izvaja svoj vpliv v svetu. Pri obsedenju se hudobni duh v neki meri polasti telesnega delovanja in fizičnih sil posedene osebe. Ne more pa se hudobni duh polastiti človekove svobode. Tudi poseđen človek ohrani še svojo svobodo in ga zatorej tudi ne more proti njegovi volji pahnuti v greh.

Obrednik eksorcizmov poda različne kriterije, po katerih je s precejšnjo gotovostjo možno spoznati, če gre za posedanje hudobnega duha ali pa za kakšen duševni nered. Med temi znaki so, na primer, naslednji: govoriti v neznanem jeziku, vedeti za skrivnostne reči, ki jih je nemogoče poznati po navadnih poteh, imeti telesne sile, ki daleč presegajo človekove navadne moči. In vse to združeno s silnim odporom do Boga, do Device Marije, do svetnikov, do križa in do svetih podob. Še to je treba vedeti, da ne vsak duhovnik, temveč le od škofa posebej izbrani duhovniki smejo izvrševati slovesne eksorcizme, s katerimi skušajo izgnati hudobnega duha iz poseđenega človeka.

Cerkev veruje, da biva Satan in drugi hudobni duhovi, ki po božjem pripuščenju skušajo ljudi odvrniti od poti zveličanja. Hudobni duhovi so padli angeli, ki so zaradi svojega greha

bili pahnjeni v pogubljenje. Kot duhovna bitja imajo veliko večji um in moč volje kot ljudje. Ne vemo, zakaj Bog dovoljuje hudobnim duhovom tolikšno moč na svetu. To je skrivnost, ki je na tem svetu ne moremo doumeti. Vemo pa eno, namreč da "tistim, ki Boga ljubijo, vse pripomore k dobremu" (Rim 8,28).

Končno moramo vedeti, da peklenske sile izvajajo svoj vpliv, bolj kot s poseđenjem, z lažjo, prevaro in z zmedo idej. Jezus sam je hudobnega duha imenoval „očeta laži“. To je bilo od vsega začetka njegovo posebno orožje. Vara ljudi, ko jih hoče prepričati, da ne potrebujejo Boga. Podobno jih hoče prepričati, da ni greha, da je človek sam svoj gospod, da lahko torej dela, kar hoče. V svetu ustvarja dvome in negotovost celo o samem bivanju Boga, o posmrtnem življenju in o eksistenci kakšnega obveznega moralnega zakona. Človek naj se čuti popolnoma svobodnega, da dela, kar hoče, in da je prav v tem njegova veličina.

Kot kristjani vemo, da bo končna zmaga Kristusova, zato se ne predajamo strahu in pesimizmu. Vendar se moramo istočasno zavedati, da so v svetu na delu hudobni duhovi. In bi njihova prva zmaga in tudi najbolj nevarna bila v tem, da prepriča ljudi, da ga sploh ni.

L.K.

„HVALA, ker si me rodila“

Mati sem, mati šestim otrokom, ki jih ni bilo vedno lahko sprejeti. Postrani so me gledali v službi in na cesti. Toda kot mati nisem hotela postati morilka. Danes temu pravijo svobodna odločitev. Vendar moraš za tako odločitev najprej pohoditi svojo vest.

Danes ima mati pravico do enega leta porodniškega dopusta s 100-odstotnim nadomestilom. Takrat pa smo imele le 105 dni porodniškega dopusta z nadomestilom povprečnega osebnega dohodka iz prejšnjega leta. Tudi jasli še ni bilo. Otroka, 2 meseca starega, pa je bilo treba oddati v varstvo tudi za 4 ure, kot smo delale do otrokovega 8. meseca starosti.

Zato je marsikatera mati ostala doma. Tudi jaz sem bila doma 8 let. Moje vrstnice že odhajajo v pokoj, mene pa čaka še 8 let dela, do izpolnitve pogojev po novem zakonu. Tega se poslanke in poslanci, ki so glasovali proti olajšavam za matere, ne zavedajo.

Njihovo odločitev pa bodo občutile matere, ki smo rodile več otrok. Če v preteklosti ne bi bilo slovenskih mater, ki so bile pripravljene sprejeti več otrok, že davno ne bi bilo Slovencev in ne velikih žena in mož naše zgodovine in ne naše samostojne države Slovenije.

Upamo, da bomo lahko še delale do izpolnitve delovne dobe za pokoj. Ena lažje, druga težje, vse pa bomo darovale te žrtve za srečo svojih otrok. Ni večje zahvale, kot je ta, da ti otrok ob svojem rojstnem dnevu prinese cvet in reče: „Mama, hvala, ker si me rodila!“

S.M. (iz Slovenije)

Ali niso predzakonski spolni odnosi način, da se bolje spoznava?

Telesni odnos je poseben izraz ljubezni. Vsi se zavedamo njegove pomembnosti. Najprej zato, ker je spolna privlačnost zapisana v nas; Bog jo je hotel, ko je blagoslovil združitev moža in žene (glej 1Mz 1,28). Nato, ker ima posebno mesto v življenju para, ki se z veseljem drug drugemu darujeta in s čimer lahko podarita življenje otroku.

• Današnji svet pogosto banalizira spolne odnose s tem, da jih omejuje samo na telesno in čutno dimenzijo. Potrebno pa je razumeti, da je pri telesni združitvi navzoča vsa človekova osebnost. Res je, da se tega vedno ne zavedamo, toda to priznava celo civilno pravo s tem, ko posilstvo pojmuje kot zločin. Napad na človekovo telesno integriteto je napad na dostojanstvo in integriteto osebe. Če se z nekom telesno združimo, vpliva to na našo celotno osebnost.

• Spolnost pospeši razvijanje odnosa, ker hitro ustvari zahtevo po skupnem življenju. Tako postane mnogo težje ponovno pretehtati odločitev ali odnos prekiniti. Na ta način postane naša osebna svoboda omejena. Jasno je, da ni vedno enostavno vedeti, ali nekega zares ljubim ali se mu dajem iz strahu, da bi ga izgubil, ali zato, ker vsi tako počno... Toda, ali lahko rečemo, da smo svobodni, če vodijo naše ravnanje nagoni, strah ali čustvenost? Zmotno je navajati za razlog predzakonskih spolnih odnosov mnenje, da se tako bolje spoznamo. Dogaja se, da spolni odnosi zavrejo izraze nežnosti in pogovor pri paru, kajti govorica telesa hitro zamenja globlji pogovor. Spolna usklajenost v paru je odvisna predvsem od kakovostne ljubezni, ki dva združuje, in ne najprej od telesne usklajenosti.

• Dati se s telesom pomeni, daro-

vati se celega. To ni malenkost. Dar pa ni nekaj, kar posodimo. Če to, kar živimo, ni v skladu z našo resnično odločitvijo, ne živimo v resnici. Ali je prav, da se dajem, če se nisem daroval? Dejstvo je v tem, da telesna združitev ni popolna, če ne odraža osebne podaritve drugemu, ki je dokončna. Ta podaritev pa je poroka.

• Zdržnost predzakonskih spolnih odnosov krepí čistost. Čistost, ki izraža moj čut za lastno vrednost, je obenem tudi spoštovanje drugega v njegovi različnosti in pravici, da je to, kar je. Je znikanje vsake oblasti nad drugim in sprejemanje njegove potrebne privolitve. Telesu pa omogoča, da resnično postane znamenje čiste ljubezni.

• Čeprav danes ni moderno, se lahko odločimo, da bomo ostali čisti, da se bomo povsem ohranili za tistega ali tisto, ki ga/jo bomo nekega dne prejeli kot zakonskega sopotnika. Čistost je polet ljubezni, ki se hoče popolnoma darovati drugemu z vsem spoštovanjem. Je odločitev, ki jo lahko sprejmemo, ne glede na to, v kakšnem stanju smo. Čeprav smo v preteklosti le imeli spolne odnose, nas to pri tej odločitvi ne more omejiti. Čistost je pot k svobodi.

Ali se ljubezen s časom izčrpa?

„Zakaj močna kakor smrt je ljubezen, silna kakor podzemlje ljubezenska strast! Njene strele so ognjene strele, Gospodov plamen. Velike vode ne morejo pogasiti ljubezni in reke je ne morejo poplaviti...“

Pesem ljubezni v Svetem pismu: Visoka pesem 8,6

Ljubezen ni omejena na občutek, da ljubim ali ne ljubim, temveč se razvije počasi. Če si nek par na drugačen ali manj viden način izkazuje nežnosti, to ne pomeni, da ljubezni med njima ni več. Drži pa, da lahko značajske poteze, čas in trpljenje včasih vodijo v težave. Kaj torej storiti, da se ljubezen ne bi izčrpala?

• Skrbeti za to, da ljubezen raste. Drugega ne ljubim samo takrat, ko je prijazen. Ljubezni dajemo rast, ko hočemo drugemu srečo, iščemo pri njem tisto, kar je storil dobrega in ne dodajamo vsega tistega, kar je storil slabega. Pomeni, da mu hočemo ustreči, se mu podariti. Pogosto storiti prvi korak.

• Ljubezen temelji na vzajemni odločitvi in ne na omejitvah, na katere naletimo v sebi. Če so na primer starši nekoga ločeni, to še ne pomeni, da je tudi on obsojen na ločitev. Nasprotno, gradi lahko pravo ljubezen, zna odpuščati in sprejeti odpuščanje.

• Neizogibna usoda ne obstaja. Odločitev za ljubezen je izbira ob vsakem novem dnevu. Ljubezen povečujemo, ko jo združimo z Ljubeznijo. „Ne delam namreč dobrega, ki ga hočem, marveč delam zlo, ki ga nočem“ (Rim 7,19). Ko je Bog ustvaril moža in ženo, sta živela v ljubezni in harmoniji. Če hočemo poslušati Božjo razlago, bomo razumeli, da smo zaradi izvirnega greha, nagnjeni k slabemu. To se kaže v jezi, prerekanju, egoizmu...

• Bog nam lahko pomaga premagati to preizkušnjo v ljubezni. Ob popolnem upoštevanju naše svobode nam predlaga, da se ponovno opremo Ljubezni, priznamo svoje napake in sprejmemo, da nas prerodi. Z zakramentom poroke prejmemo zmožnost prenavljanja ljubezni, ko črpamo iz Ljubezni.

Iz revije On živi

Bazilika Naše Gospe Priprošnjice za srečno pot

METKA MIZERIT

Zgodovinski vidik

Ne samo mesto, tudi provinca Buenos Aires ima lepe, zgodovinske cerkve; ena teh je stolnica v Moronu. Mesto se lahko ponaša s tem, da je bila njegova ustanoviteljica presveta Devica. Prav zato ima Morón v svojem grbu Marijino podobo. Dva pšenična klasa, simetrično postavljena, se spoštljivo sklanjata k Njej. To pa zato, ker so bila v okolici Morona prva pšenična polja, ki so se od tu razširila po vsej obsežni, rodovitni zemlji republike. Na spodnjem delu grba je voz, katerega vlečejo trije pari volov. Vse to je povezano z zgodovino mesta.

Ko so leta 1580 ponovno ustanovili Buenos Aires, so se nekateri državni naseljenci podali v okolico mesta in tu začeli obdelovati zemljo. Na obsežnih estancijah so si zgradili skromne kapelice, kjer so, z družino in poljskimi delavci, molili. Veliko teh kapelic je bilo posvečenih Materi Božji. Estancije s kapelicami so bile jedro novih naselij in kasnejših mest.

Ker so bili v stalni nevarnosti pred Indijanci, so v začetku XVII. stoletja v okolici Buenos Airesa postavili „trdnjave“ (vojaške utrdbe) za obrambo ozemlja. Ena takih je stala na kraju, kjer se danes rasteza mesto Morón. V bližini trdnjave, na svoji estanciji, je don Francisco de Merlo okoli leta 1637 postavil majhno kapelico. V njej so častili „Brezmadežno spočetje Device Marije“, ki so ji kasneje pridali naslov „Priprošnjica za srečno pot.“ Na estanciji je bila namreč prva postaja za karavane, ki so se iz Buenos Airesa po „Kraljevi poti“ (camino real) podale na potovanje v Čile in Perú. Marijo v kapelici so prosili za varstvo, saj so bila potovanja v notranjost neobljudene dežele nevarna, skoraj pustolovska. Indijanci so pogosto napadali karavane potnikov.

Leta 1730 so na tem kraju ustanovili župnijo, ki ni imela natančnih

meja. Duhovnik je upravljal in skrbel za versko življenje poljedelcev v okolici. Prvotno majhno kapelico so kasneje prezidali v večjo cerkev. Dokazano je, da je pred Marijinim kipom molil general Belgrano, ko se je s svojimi četami podal na vojno za osvoboditev in osamosvojitve Argentine.

Leta 1864 so pozidali današnjo cerkev, ki so jo tekom let obiskali važni politični voditelji; npr. Pedro Goyena, José Manuel de Estrada in drugi.

Češčenje Matere Božje z naslovom „Naša Gospa brezmadežnega spočetja in Zavetnica za srečno pot“ je ponovno zaživelo, ko je bil za župnika v Moronu Eduardo Vanini; pomagal mu je duhovnik Juan A. Presas.

Papež Pij XII. je 11. februarja leta 1957 ustanovil novo škofijo s sedežem v Moronu. Za prvega škofa je bil imenovan msgr. Miguel Raspanti. V škofa je bil posvečen 30. junija istega leta in je tudi prevzel novo škofijo.

Leta 1961 so Marijin kip slovesno

kronali. 15. aprila 1961 je bila Naša Gospa Priprošnjica za srečno pot proglašena za zavetnico mesta in moronske škofije. Papež Janez XXIII. je 1. decembra 1962 cerkev proglasil za baziliko.

Bazilika danes

Stolnica v Moronu je umetnostno ena najlepših cerkva v provinci Buenos Aires. Škoda, da nisem študirala umetnostne zgodovine, ker bi jo lahko malo bolj strokovno opisala. Ogledala sem si cerkev in na tajništvu prosila za zgodovinske podatke ter opis templja. Gospa tajnica je bila prijazna, povedala pa mi je, da nima ničesar, za kar sem jo prosila in mi tudi ni vedela svetovati, kje bi lahko dobila. Tako je tale opis zelo oseben in nepopolen.

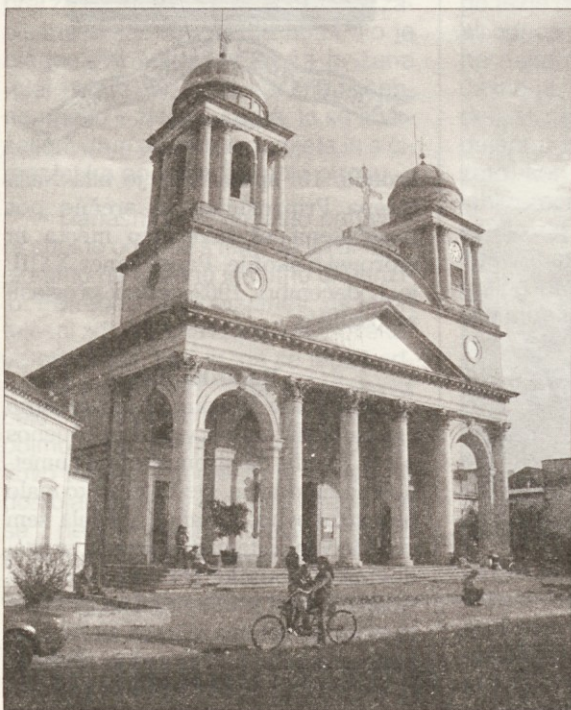
Cerkev stoji ob glavnem trgu; je lepa, veličastna stavba, zidana v novorenesančnem slogu. Pročelje sestavlja šest mogočnih stebrov, nad njimi je trikoten nadzidek, ob strani pa dva stolpa. Pod stebriščem stopimo preko prehodne veže v notranjost, ki ima tri ladje. Središčno ločijo od stranskih veličastni stebri. Glavni oltar je lep, umetniško izdelan; na njem je kip Marije Priprošnjice za srečno pot. Devica je oblečena v belo obleko in ogrnjena v temnomoder, bogato vzorčen plašč. Na glavi ima zlato krono, obdajajo jo močni žarki.

Po desni ladji je najprej oltar Lurške Matere Božje s sv. Bernardko. Potem je velika slika guadalupske Marije. Sledi niša s kipom sv. Jožefa, ki je umetniško delo iz XIII. stol. Nato je niša s kipom sv. Antona. V naslednjem stranskem oltarju je Marija

Angel gostoljubnosti

Anselm GRÜN

Moronska katedrala

Rešiteljica jetnikov. V kapelici ob glavnem oltarju je kip sv. Roka. Tukaj je tudi krstilnica s krstnim kamnom.

V levi ladji je oltar presvetega Srca Jezusovega. Ob njem je pokopan prvi moronski škof msgr. Raspanti. Od tu je vhod v stransko kapelico sv. Križa. Križani je umetniško delo neznanega rezbarja. V kapelici sta dve niši; v levi je Žalostna Mati Božja, prekrasen kip iz začetka XIX. stoletja. Marija je oblečena v črno žametno obleko, vezeno s srebrnimi nitmi; tudi njeno prebodeno srce je srebrno. V drugi niši je trpeči Kristus, delo neznanega umetnika iz XVII. stoletja. V kapelici sem se naučila lepote in samote in se vrnila v cerkev. Tu je še oltar Lujanske Marije; ob njej sta sv. Terezija

Deteta Jezusa in sv. Alojzij. V naslednji vdolbini je sv. Pavel. Zadnji je majhen oltar z Marijino sliko, sv. Križostonom in sv. Avguštinom.

Nad vhodom je kor in orgle. V oknih so lepi, barvni vitraji z verskimi slikami in simboli.

V baziliki se sliši tiha, sakralna glasba, ki vabi k premišljevanju in molitvi.

Vrnila sem se k glavnemu oltarju in se zazrla v Marijin kip.

*Brezmadežna Devica Marija,
Božja in naša Mati;
Gospa, Priprošnjica za srečno pot,
varuj nas, svoje otroke,
na našem življenjskem potovanju
in nas srečno pripelji v večno domovino.*

Gostoljubnost je bila značilnost ljudem antike sveta. Grki, Judje in Rimljani so bili na enak način gostoljubni. Kajti v gostu, tako so verovali, trka Bog sam na njihova vrata, da bi mogel vstopiti. In Bog bo gostitelja obdaroval z božjimi darovi. Prvi kristjani so bili gostoljubni. Brez te kreposti bi se najbrž krščanstvo v rimskem svetu ne moglo tako razširiti. Pismo Hebrejcem opominja mlačne kristjane ob koncu 1. stoletja: „Ne pozabite na gostoljubnost. Ker so bili nekateri gostoljubni, so namreč pogostili angele, ne da bi se zavedali“ (Heb 13, 2). Tako v Svetem pismu kakor tudi v grškem in rimskem mitološkem svetu obstajajo številne zgodbe, v katerih so ljudje, ne da bi merili na dobiček, prenočili angele. Njihova gostoljubnost jim je privedla v hišo angela, ne da bi to vedeli. Na podlagi teh zgodb obstaja tesna povezanost med gostoljubnostjo in angeli. Ljudje, ki jih sprejmejo, lahko za nas postanejo angel, ki nas bo bogato poplačal.

Prav v našem času, ko je toliko tujcev in brezdomcev, beguncev in azilantov, je gostoljubnost zahteva trenutka. Gostoljubnost spoštuje tujca. Ve za to, da nam ima tujec kaj povedati, da nam more Bog sam govoriti po njem. Tako je to videl sv. Benedikt, ki je za svoje menihe zahteval gostoljubnost in s tem razvil kulturo gostoljubnosti za ves srednji vek. Opat naj skrbno prisluhne, če tujec kaj pokritizira na njegovi skupnosti. Saj bi bilo možno, da je Bog sam poslal tujca, da ga opozori na kaj, kar je doslej spregledal. Gostoljubnost nikoli ni enostransko obdarovanje. Vsak je obdarovan, če odpremo prostor, v katerem se ljudje lahko srečajo, ki so si bili doslej tuji.

Angel gostoljubnosti te želi rešili strahu pred tujci. In on te hoče osvoboditi pritiska, da moraš biti posebno dober gostitelj, da moraš prekositi druge gostitelje s svojim kuhanjem ali z okrasom svoje hiše. Ne skušaj gostu čimveč reči postaviti na mizo; nameni gostu svojo pozornost, da boš omogočil resnično srečanje. Potem boš videl, kako je gostoljubnost obogatitev za tebe samega. Doživel boš, kako ljudje živijo in iz česa živijo. Hvaležen boš za življenje, ki ti je bilo darovano, za domovino, ki si jo našel in ki lahko postane tudi za druge kraj, v katerem se počutijo doma. Če se ljudje pri tebi čutijo varne, če čutijo, da smejo biti v tvoji hiši brez strahu to, kar so, potem boš čutil, kako ti angel gostoljubnosti pošilja v hišo mnoge angele, ki te bodo obdarovali.

Češki poizkus: Cerkev kakor oporečnik

PETR PRIHODA

Ljudje so različni. To velja tudi za češke katoličane. Ti pa imajo nekaj skupnega. Ali je to vera? Ta gotovo tudi, toda vera je dar in potrebno je zanj prositi. Zato niha intenzivnost doživljanja vere. Češki katoličani so povezani med seboj s posebno konstanto. Živijo v tisti deželi, ki naj bi bila v Evropi najbolj sekularizirana, to se pravi najmanj religiozna, v tisti deželi, kjer je Cerkev manjšina, ki je čedalje manjša.

Okoliška večina jo ima že več kot sto let za tujek. Povezuje nas, češke katoličane, občutek, da smo tujci v lastni deželi. In pogosto ne vemo, kaj naj bi s tem počeli. Razlikujemo se od drugih po predstavi o svetu, lestvici vrednot in po prizadevanju, da živimo tako, kakor nam velewa vera. Okoliška večina nam pogosto oznanja svojo nenaklonjenost, zaničevanje in predvsem svojo ravnodušnost. S tem zapira naša usta, preden si jih upamo odpreti.

Prihajamo v skušnjavo, da bi se prilagodili večini, da bi katolištvo živeli zasebno in navzven bili takšni kakor drugi. Ti to vidijo in nam očita jo hinavščino. Temu sledi neka druga skušnjava: malodušnost in/ali zlobnost. - Jasno je, kaj potrebujemo: večjo vero. Več skupne vere.

Premalo si zaupamo. Mnogi od nas so preživeli petdeset let ateistične diktature kot osamljeni tekači (ali v obliki malih izoliranih skupin). Dandanes sicer uživamo politično svobodo, vendar se šele učimo zrasti v živo Cerkev. To ni preprosto.

Naš položaj ni izreden, izpodjedanje vere zadeva vso Evropo. Češka je v tem pogledu samo dalje kot druge dežele. Včasih zavidamo našim sosedom. Na Poljskem in na Slovaškem najdemo več ljudske vernosti. Cerkev v nemško govorečih deželah in na Poljskem ima mogočnejši intelektualni potencial (iz katerega radi zajemamo). Ali lahko našim sosedom ponudimo več kakor samo svarilni zgled? Težko vprašanje.

Tujec, ki prvič obišče Prago, je presenečen nad njeno sakralno arhitekturo, nad pričevanjem preteklih časov. Današnja Praga bolj spominja na Babilon ali na disneyland. Jaz se tolažim takole: Če bi Bog želel, bi dal, da kam-

ni oživijo in spregovorijo. On tega ta čas ne potrebuje, saj ima nas, češke katoličane, nas, češke kristjane (skupna usoda v lastni deželi živečih tujcev pospešuje ekumenizem bolj kot disputacije teologov). S tem je torej določena naloga, toda fizična kondicija pomeni problem.

Sakralna umetnost je okras v Pragi in tudi v vsej deželi. Mi je ne moremo ohraniti, čeprav nekateri od nas porabijo ves trud za to. Na mnogih krajih, od koder so bili pregnani Sudetski Nemci in kjer so nekoč stale cerkve, so danes samo še razvaline. Kaj naj se iz tradicije ohrani in kaj naj se ne? K tradiciji spada tudi farna struktura. Število mrtvih župnij narašča. Že desetletja število duhovnikov drastično upada. Kako naj za prihodnost zagotovimo dušno pastirstvo in delitev zakramentov? Na kakšen način naj motiviramo laike, da bi dejavno evangelizirali po tako dolgem času, kjer so bili utišani? Kakšne postopke naj izberemo, če ne le šolstvo, mediji, temveč tudi vse kulturno ozračje deluje v tej smeri, ki je krščanstvu sovražna? Za kakšnn nivo vsakdanje cerkvene dejavnosti naj si prizadevamo v takšnem položaju, kjer prihaja do zloma financiranja Cerkve s strani države? - To so naši realni problemi za danes in za dogledno prihodnost.

Za nas je težko razlikovati bistveno od nebistvenega. To velja na primer za razlikovanje med zvestobo v smislu tradicije in nostalgijo v smislu romantičnega pogleda nazaj. Konflikt med generacijami dela to še bolj komplicirano. Vera je srednji generaciji tuja. K Cerkvi težijo starejši ljudje in mladi konvertiti, ki pa med seboj težko komunicirajo. Mladina je polna dobre volje, toda ni zasidrana, ker si ni pri-

dobila resničnih vrednot cerkvene tradicije. Ni nam uspelo posredovati ji te vrednote. In to vidimo kot svarilo za nas, da se bolj trudimo za to.

Praktično se obnese iniciativa na ravni baze: ustanavljanje majhnih skupnosti, „skupin face-to face“, ki postajajo žarišča življenja iz vere, skrb za odprtost (da te ne zapadejo sektaški mentaliteti) in upanje, da se bodo te med seboj povezale in tako ustvarile „mrežo“. „Cerkev kakor oporečnik“ - tako bi lahko poimenovali ta model.

Tudi za ta model prihaja v poštev neka skušnjava. Skušnjava, katere podobnost (analogijo) moremo opaziti tudi tam, kjer so okoliščine ugodnejše: Človek pričakuje od Cerkve, da se bo vedla kakor kakšno politično gibanje, katerega naloga je, da se uspešno etablira v strukturah tega sveta. Kako se lahko tega varuje? Od samega začetka se mora odpovedati zunanemu uspehu, aplavzu in „honorarju“. Namen je drugačen. Pri tem gre za korak Bogu naproti, ki je že sam naredil prvi korak s tem, da je postal človek. ■

KRATKE NOVICE

VATIKAN — Papež Janez Pavel II. je 20. decembra 2002 uradno potrdil čudeže Matere Terezije, s čimer je končan postopek za njeno beatifikacijo in odprta pot tudi za njeno kanonizacijo. Za blaženo naj bi Mati Terezija bila razglašena 19. oktobra 2003, kot je poročala francoska tiskovna agencija AFP. (Ave Maria)

MARIBOR — Škofijska Karitas Maribor je za različne humanitarne programe v letu 2002 porabila nekaj več kot 83,2 milijona tolarjev. Lani so v informacijski pisarni za družine v tiski prejeli 760 prošenj za denarno pomoč, 592 prošenj za pomoč v hrani, 544 prošenj za oblačila in 94 prošenj za pohoštvo in belo tehniko. V sprejemališču za brezdomce pa je dnevno poiskalo pomoč približno 40 brezdomcev. (Ave Maria)

KOBARID — Osnovna šola Simona Gregorčiča v Kobaridu in krajevna občina sta 7. marca pripravila prvo večjo javno predstavitev življenja in dela profesorja dr. Jožeta Lovrenčiča (1890-1952), pesnika, pripovednika, prevajalca in šolnika, rojenega v Kredu. V času komunizma je spadal dr. Joža Lovrenčič med zamočane kulturnike. (Ave Maria)

BOG JE LJUBEZEN

Ključna beseda v Novi zavezi je ljubezen, še zlasti v Janezovem evangeliju in v njegovih pismih. „Preljubi, ljubimo se med seboj, ker je ljubezen od Boga“ (Jn 4,7). Janez vedno znova vabi svoje bralce, da naj se ljubijo med seboj. Zakaj on to zahteva in mu ni dovolj, da se le sprejemamo in si ne povzročamo bolečine? Ali malo drugače: ali ni celo smešno, da so celo dobronamerni ljudje v praksi glede človekovih pravic in človekovega dostojanstva tako nedosledni; celo ljudje, ki se priznavajo za kristjane, imajo težave s hojo po Jezusovi poti glede spoštovanja drugih? Želimo drug drugega ljubiti, pa se ožiramo in grizemo? Ali ni smešno, če odrasli človek otročje le govori o ljubezni? Ljubezen je nedeljiva, celo ni deljiva med Bogom in človekom, kajti kristjani pod besedo ljubezen naj ne bi razumevali nič drugega kot le Boga, klj je ljubezen sama in kot taka vir življenja.

Nevidnega Boga more najti le tisti, ki odkriva sledove ljubezni in jim sledi. Bog je ljubezen, iz katere izvira mo ljudje. Ni človeka, ki ga Bog ne bi hotel vsaj malo. Kjer je ljubezen in naj bo še tako pomanjkljiva, je Bog na delu. Vsak, ki ljubi, pozna Boga, ga izkuša in je zanj otipljiv. Ali ni potre-

ba neka mera previdnosti ob veliki inflaciji besed o ljubezni? Ni govoričenje o ljubezni temelj naši veri, marveč tisti, ki je apostolu Filipu dejal: „Kdor je videl mene, je videl Očeta“ (Jn 14,9). Vsem učencem pa je naročal, naj se ljubijo med seboj, kakor jih je on ljubil (Jn 15,12). In kaj moremo videti pri Jezusu? Ljubezen, ki se sklanja k ubogim, ki pomaga in zdravi, ki tolaži in drami, ki vzpostavlja nove odnose, ki je kritična in ne laže, ki celo obuja od mrtvih. In Jezusova srčna rana je znamenje, kako Bog ljubi.

Za apostola Janeza je odločilno iskanje Boga v tem, če smo se odločili za Jezusovo pot. Ljubezen me veže s konkretnim človekom, s konkretno osebo. Ljubezen ima jasen obraz in čisti pogled. Samo intelektualno in duhovno spoznanje ni dovolj. Vsako spoznavanje brez ljubezni, pa naj bo še tako visoko ali globoko, je prazno. Veličina človeka se ne meri po glavi, marveč po srcu. Ljubezen, ki se porodi v človeškem srcu, je le odmev božje ljubezni.

Franček Kramberger

SMO ZARES SAMI?

Naše verne mame so nas večkrat spomnile: Bog vse vidi, tudi, ko se skrijem pred ljudmi. Zelo močno me je prevzela ta mamina misel in me spremlja na moji življenjski poti. Spremljala me je, ko sem hodila pozno zvečer po gozdu in me je bilo strah, a sem ga v tej zavesti premagala. Ta misel mi je vlivala pogum, da sem na svoji življenjski poti storila nadaljnje korake, kljub negotovosti, v prepričanju: nisem sama, Bog me vidi, četudi zunanje okoliščine marsikdaj niso bile opogumljajoče.

Lahko si predstavljam, kako je bilo pri srcu učencem v čolnu, ki ga je premetaval vihar - Jezus "pa je bil na krmu in je spal" (Mr 4,38). Občutili so vso svojo nemoč, naredili so vse, kar so mogli, a niso videli rešitve. ... „Ti ni

mar, da smo izgubljeni?“ (Mr 4, 38) Z eno samo besedo je Jezus utišal vihar in jezero - „in nastala je globoka tišina“ (Mr 4,, 39). „Kaj ste strahopetni? Ali še nimate vere?“ (Mr 4, 40)

Smemo računati, da v „viharjih življenja“, naj bodo še tako nerazumljivi, nismo sami. On ve za naše stiske, nejasnosti, bolečine, trpljenje, bolezn, ve tudi, kaj lahko še prenesemo in ob tem zorimo na naši življenjski poti. Vse, kar se nam pripeti in kar doživljamo, ima svoj pomen, le sprejemamo neizogibne težave v luči vere, a hkrati sami storimo, kar moremo, da olajšamo stanje. „Ali še nimate vere?“ sprašuje Jezus mene, Tebe, nas vse in spodbuja, naj mu zaupamo, da bomo z z njim 'prebredli življenjske viharje'.

Če si vzamemo čas in pogledamo na prehojeno pot, marsikdaj sami odkrijemo, da so nas težave, ki smo jih doživljali, krepile, naredile razumevajoče. Morda celo odkrijemo, da bi brez njih naše življenje potekalo popolnoma drugače in manj plodno. Osebn sem prepričana, da sta mi vera in zaupanje v Jezusa močna opora v življenju. Vera nas opogumlja in nam vliva zaupanje tudi v takih situacijah, ko po človeško gledano ne vidimo rešitve. Zavest, da nismo sami, nam daje moč v vseh okoliščinah življenja.

S. Regina Tolmajer

KRATKE NOVICE

ATENE — V grškem glavnem mestu so 16. aprila 2003 podpisali pristopne pogodbe Slovenije in še devet prihodnjih članic Evropske unije. Za Slovenijo so podpisali predsednik republike Drnovšek, predsednik vlade Rop in zunanji minister Rupel. Pogodbe naj bi bile ratificirane do 1. maja 2004. (*Ave Maria*)

BUDIMPEŠTA — Madžarska je na mejah s Slovenijo, Avstrijo in Slovaško 17. aprila uvedla poenostavljen sistem nadzora potnikov iz držav članic Evropske zveze in držav pristopnic. Tako bodo za 40% skrajšali čas prehoda meje. Madžarska pričakuje, da bodo nekaj podobnega uvedle tudi njene sode. (*Ave Maria*)

V PRIMEŽU

REVOLUCIJE

(10)

IVAN LAVRIH

NA KOROŠKEM

Koroška mi ni bila neznana. Že kot študent sem jo večkrat prepotoval, od Zilje do Podjune in tja do Djekš. Povsod sem imel znance in prijatelje. Že med vojno smo precej slišali o trpljenju koroških Slovencev pod Nemci. Slišali smo o preseljevanju slovenskih družin v Nemčijo, o izgnanih slovenskih duhovnikih, slišali o smrti župnikov Poljanca in Kuteja, vedeli smo o selskih nacističnih žrtvah. Slišali smo tudi, da so tu in tam organizirali OF in da je več zavednih koroških Slovencev šlo med partizane. Nismo pa vedeli, da so bili koroška OF in koroški partizani popolnoma različni od OF in partizanov v Sloveniji. Komunistična partija ni nikdar dobila pravih temeljev na Koroškem, čeprav so bili v ozadju OF komunisti. Velika večina koroških partizanov so bili zavedni Slovenci in katoličani. V gozd so jih nagnale strahotne krutosti nacistov, globoka ljubezen do slovenskega naroda in želja po svobodi. Zato je treba koroško OF in koroške partizane soditi popolnoma drugače kot tiste v Sloveniji.

O vsem tem sem seveda prav malo vedel, ko sem prišel v Škocjan v Podjuni. V Škocjanu je bil župnik Jože Koglek, ki

je bil tudi izgnan in se je šele konec septembra vrnil iz izgnanstva. Ljudje so ga imeli radi. Bil je velik in zaveden Slovenec ter odličen dušni pastir. Poleg tega pa tudi dober gospodar na velikem župnijskem posestvu. Gospod Vinko Zaletel mu je preskrbel hlapce in dekle, same begunce. In zdaj sem prišel še jaz, ki sem bil čez teden za hlapca, v nedeljo pa za kaplana. Vsega skupaj nas je bilo v fari okoli 30 beguncev. Zaposleni so bili pri raznih kmetih po župniji. Vse to je preskrbel Vinko Zaletel.

Vendar vsa zadeva ni bila tako enostavna, kot se sliši. Ljudje so nas z veseljem sprejeli kot delavce, kot hlapce in dekle, ker pač ni bilo nikogar, ki bi delal na njihovih kmetijah. Mnogo fantov je padlo v vojni, mnogo je bilo pogrešanih, nekateri pa so bili ujetniki. Mi pa smo bili v njihovih očeh begunci, ki smo bežali pred partizani in smo sodelovali z Nemci. Večjega greha kot to pa za koroške Slovence ni bilo. Kaj so partizani delali v Sloveniji, Korošci niso imeli niti najmanjšega pojma. Da je vse imela v rokah komunistična partija, tega nam ni nihče verjel. Mislili so seveda samo na koroške partizane in borce za svobodo. Med vsemi

koroškimi duhovniki so bili samo štirje ali pet, ki so verjeli našim poročilom o dogodkih v Sloveniji. Zato je bilo naše stališče, posebno za nas duhovnike, zelo težko. Takoj smo videli, da bo treba ljudem dokazati s svojem delom, da nismo nemčurji, ampak zavedni Slovenci kot oni, toda s komunisti nočemo imeti nobenega opravka.

Poleg cerkvenih dolžnosti smo se vsi begunski duhovniki z vso silo vrgli v prosvedo. V Škocjanu sem imel odličen material, ne samo med begunci, ampak tudi med domačini. Le nekaj bolj navdušenih OF-arjev ni hotelo sodelovati z menoj. Takoj smo začeli z igrami. Igrali smo v župnijski veži, na skednju, v Vankovi dvorani, kjerkoli je bil kakšen večji prostor. Mnogo je bilo improviziranega, ker ni bilo kulis in podobnega, vendar so bili ljudje silno navdušeni. Po vseh teh letih prvič nekaj v slovensčini. Šli smo tudi gostovat v sosednje fare. Ker so OF-arji videli, da se da nekaj narediti, so se nam tudi oni po večini pridružili in škocjanska igralska skupina je res zaslovela po vsej Podjuni.

Drugo je bilo petje. Korošci so znani pevci. Starejše sem pustil organistu Nužju, jaz pa sem začel z mladino, z otroki. E, to smo zapeli. Zborček je imel vsaj 30 otrok. Tudi v Celovcu so se navdušili za nas. Prišli so snemat na trak, in „bili smo“ na celovškem radiu. To je pa že nekaj. Hotel sem v ta zbor vključiti tudi sosednje fare in je kar dobro uspelo. Prvič smo skupno nastopili v Sv. Primožu. Kar 150 in več jih je bilo v zboru. Vsa okolica je prišla poslušat. Vse take aktivnosti so pomagale, da smo počasi predrli led in

Društvo za ureditev zamolčanih grobov Slovenije, Pododbor Ljubljana-Grčarice je leta 1995 očistil ruševine kapele sv. Krvi. Na spominski plošči je napisano: „Kapela sv. Krvi — znana romarska pot, zgrajena leta 1589, prenovljena v letih 1866, 1912 in 1926; porušena leta 1954. Ruševine obnovili v letu 1995 sorodniki in prijatelji iz domovine in tujine v spomin na pobite, padle ter v okupatorjevih in komunističnih taboriščih umrle pripadnike nacionalne ilegale in njihove somišljenike v letih 1941 do 1945 in kasneje.“ Del mašnega obreda 15. oktobra 1995, ki je bil posvečen žrtvam komunizma, pobitim v Mozlju.

so nas tudi duhovniki začeli sprejemati kot Slovence in ne kot nemčurje. Seveda je vse to šlo silno na živce nemčurjem in teh ni bilo malo v Škocjanu in pa tudi pravim komunistom, ker sami niso mogli ničesar organizirati.

Poleg duhovniškega dela v Škocjanu in podružnicah sem imel v nekaterih farah duhovne vaje, misijone in tudi duhovne obnove. Tako so me poznali po vsej Podjuni. Imel sem misijon v Št. Lipšu. Župnik je bil gospod Kristo Srijenc. Ko sem končal tedenski misijon, so se prišli cerkveni ključarji zahvaliti. Najstarejši med njimi, imel je dolgo brado, mi je rekel: „Gospod, nekaj bi vas pa res prav rad pobaral, če smem.“ „Seveda smete,“ sem mu dejal. Pa pravi: „Tako lepo ste nam pridigali. Kaj so bili vaš oče tudi duhovnik, da ste ta dar od njih poverjali?“ Pa smo se dobro nasmejali. Možaku pa je bilo malo nerodno, ko se je zavedal, kaj je rekel.

Vse to delo je bilo čudovito lepo. Imel pa sem tudi veliko težav. V domovini niso mogli pozabiti, da sem ostal živ, in dokler sem živ, sem zanje silno nevaren ...

Tudi če je bilo vojne konec in so bili domobranci že izročeni Titu, so se slovenski partizani še vedno potepali po Koroški, mnoge begunce so ujeli in jih s silo vleкли čez mejo v Slovenijo. Nekega večera je eden prišel tudi v župnišče. Bil je izmučen, lačen in žejen. Vzel sem ga v svojo sobo, pa sva se razgovarjala o razmerah v domovini. Mene seveda ni poznal in sem mu rekel, da sem farovski hlapec. Vprašal me je po imenu in prvo, kar mi je prišlo na misel, je bilo ime Janežič. Torej sem bil Janežič. Ker sem videl, da bi imel rad kaj za pod zob, sem šel dol v kuhinjo, dobil sem kos kruha in pol litra mošta, pa sem mu dal. Prav za užitek je pojedel in popil. Čez kakšno uro je odšel, rekoč, da gre nazaj v Jugoslavijo. Pa sva se lepo poslovila.

Naslednje jutro po maši sem opazil, da je nekdo ukradel iz mojega albuma na mizi mojo fotografijo, ki je bila prilepljena na prvo stran albuma. Kdo? Takoj mi je prišel na misel partizan. Fant, v zosu si, sem si mislil. In res. Čez 14 dni, ravno sem imel misijon v Šmihelu za mladino, je izšel komunistični list Slovenski poročevalec in z debelimi črkami na prvi strani je belo zapisano: „Janežič - Lavrih - Kaplan - Morilec“. In nato je bilo naštetih vsaj dvajset imen ljudi, ki jih nisem nikdar videl ali jih poznal, da sem jih jaz umoril. Bila je sredo, ravno na polovici duhovnih vaj. In vsi ti fantje in dekleta poslušajo mo-

rilca, ki jim pridiga. Lahko si mislite, kako sem se počutil. V naslednjem govoru sem jim razložil te komunistične laži; kazalo je, da so mi verjeli. Naslednji dan jih je prišlo še veliko več, da so slišali pridigo „morilca“ Lavriha.

Pa to še ni bilo dovolj. Komunisti so me na vsak način hoteli dobiti v roke. Uradno so zahtevali od angleškega „državnega sekretarja za zunanje zadeve“, da me takoj aretirajo in izroče jugoslovanskim oblastem.

Poleg tega je bil članek iz Slovenskega poročevalca dobesedno ponatisnjen v nemščini v avstrijskem komunističnem listu. Jasno je zdaj bilo, da morajo angleške in tudi avstrijske oblasti nekaj narediti s tem „zločincem“. In res. Sedel sem v svoji sobi v župnišču in kar naenkrat sem opazil skozi okno, da se je pred župniščem ustavil angleški tovornjak in s puškami oboroženi vojaki so obkolili župnišče. Zdaj gre pa zares. Oficir je prišel v župnišče in vprašal za Janežiča, Lavriha. „Jaz sem,“ sem odgovoril. V nemščini me je povabil, naj grem z njim v Celovec. Med potjo mi je oficir povedal, da so to naredili zaradi članka v nemškem komunističnem časopisu. Jaz sem jim mirno odgovoril, da sem zelo vesel, da bom imel priložnost povedati resnico angleškim in nemškim oblastem. Zahteval pa sem, da morata biti navzoča g. Gerald Sharp, urednik Koroške kronike, za katero sem precej pisal, in dr. Gugenberger, celovski župan.

V Celovcu smo šli na angleško komando. Poklicali so Sharpa in Gugenbergerja. Na žalost Gugenbergerja ni bilo doma, zato je namesto njega prišel šef policije. Več kot štiri ure sem jim razlagal razmere v Sloveniji, potek komunistične revolucije, pa tudi kako so nas Angleži in Američani, za katere smo se borili, na Jalti prodali komunistom. Vedel sem, da je to moja prva in zadnja možnost povedati tem gospodom resnico. Govorili smo samo nemško in vse je šlo v zapisnik. Bogve, kam je vse to šlo in kje je zdaj. Seveda, naša usoda in usoda naše domovine je bila že zapečateni. Po štirih urah so se mi prav lepo zahvalili, skupaj smo se najedli in napili in so me - tokrat z avtomobilom - peljali nazaj v Škocjan.

Komunisti so seveda takoj izvedeli, da sem prost, da njihove laži niso imele uspehov. Naredili so še en poskus. Sporočili so na škofijo v Celovec, da s svojim delom v Škocjanu povzročam samo razprtijo med Slovenci in Nemci in naj me škofija nujno odslovi. Generalni vikar Kadras

se je ujel na njihove limanice. Pisal mi je pismo z nasvetom, naj odidem iz Škocjana v dobrobit tamkajšnjega ljudstva in da to žele tudi angleške oblasti. Takoj sem mu odpisal in ga vprašal, naj mi sporoči samo eno napačno stvar, ki sem jo storil, in sem ga tudi vprašal, od kod ima te informacije. Odgovora ni bilo in jaz tudi nisem nikamor šel. Tako komunistom tudi tokrat ni uspelo.

Ko so slovenski župniki na Koroškem izvedeli za pritožbo komunistov na škofiji, so pod vodstvom župnika Jožeta Kogleka napisali sledeči protest in ga poslali generalnemu vikarju Kadrasu:

„Na ponovne napade Slovenskega vestnika na begunske duhovnike, ki se nahajajo na župnijah na Slovenskem delu Koroške, se čutimo župniki, ki imamo v pomoč slovenske duhovnike iz Slovenije, v vesti dolžne, da ugotovimo sledeča dejstva:

1. Ni res, da so ti duhovniki nastavljeni od škofijskega ordinariata kot kaplani po farah, pač pa so nam v dušnopastirsko pomoč, ker sami ogromnega dela ne moremo izvršiti. Na vseh teh farah so bili prej nastavljeni domači slovenski kaplani, ker pa teh ni, so nam ti slovenski duhovniki samo dobrodošla pomoč.

2. Ni res, da bi nam ti duhovniki s svojim vsiljevanjem in svojo lažnivo propagando ovirali že itak težavno delo, pač pa so nam v veliko dušnopastirsko pomoč.

3. Ni res, da bi širili kakršno koli propagando po svojih župnijah in delali razdor med ljudstvom, ampak so odlični delavci na kulturnem, prosvetnem in verskem področju.

4. Nikakor ni res, da bi bili ti duhovniki osovraženi pri našem ljudstvu, ravno nasprotno, povsod so priljubljeni in spoštovani, zato tudi delegacija na škofiji nikakor ni izrazila volje in mnenja naših faranov.“

Nato slede podpisi vseh duhovnikov, ki so imeli begunske duhovnike v svojih farah.

V AMERIKO

Angleške in avstrijske oblasti se mi tako ni bilo treba bati, toda komunisti, ki so prihajali preko meje, so mi bili vedno za petami. Zelo sem moral biti previden in svoje stanovanje sem moral večkrat menjati. Jasno sem videl, da na Koroškem ne bom mogel ostati, treba bo iti kam čez lužo. V Argentino in Španijo me ni vlekl.

Kaj pa Amerika? Treba bo dobiti

kakšnega škofa, ki bi me sprejel, ker duhovniki ne smemo biti „vandrovc“. Stopil sem v zvezo z Jožetom Kapusom in Francetom Jerašo, ki sta bila begunca v Italiji. Tako smo skupaj zaprosili gospoda Antona Mrkuna, mojega bivšega župnika v Dobrepolju, ki je že bil v Ameriki, če bi lahko dobil kakšnega škofa, ki bi nas sprejel. Pisal je mnogim škofom. V Wichiti, v Kansasu se je oglasil škof Marc Carroll in sporočil, da sprejme tri. Nam vsem trem je poslal „garancijsko pismo“ (affidavit). Takrat pa se je začela papirnata vojna z ameriškiimi, avstrijskiimi in rimskimi oblastmi. Koliko papirja in koliko potov po raznih pisarnah, zdravniške preiskave itd., ne konca ne kraja. Ameriške oblasti za vse to so bile v Salzburgu, zato sem moral večkrat tja. Rimske zadeve pa sta urejala gospoda v Italiji. Naš škof Rožman je bil v Avstriji, zato ni bilo težko dobiti potrebnih dovoljenj od njega.

Sedaj pa še za letalo. Imel sem strica v Ameriki, v Joliettu v Illinoisu in sem ga prosil, če bi mi plačal karto za Ameriko. Sam seveda nisem imel denarja. Prav rad je obljubil in tudi plačal karto iz Züricha do Chicaga. Tako sem po nekaj mesecih imel vse potrebne papirje v rokah in tudi karto za letalo.

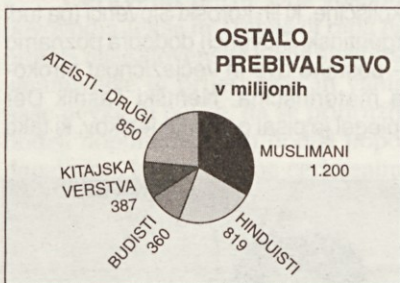
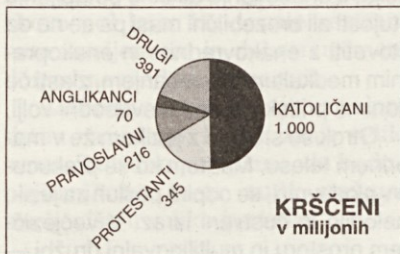
ZBOGOM KOROŠKA IN SLOVENIJA

Velikokrat v življenju sem že rekel „zbogom“, toda ta koroški „zbogom“ je bil najbolj boleč. Vedel sem, da se ne poslavljam samo od Koroške in vseh mojih prijateljev tam, ampak se za vedno poslavljam tudi od svoje domovine, ki sem jo tako ljubil. Vedel sem, da dokler je v Sloveniji komunizem, zame tam ni prostora. Vsa angleška in ameriška iluzija, da nam bodo pomagali, saj smo se vendar zanje borili, je šla po vodi.

Politični računi so mnogokdaj nesramni, krivični in krvoločni. Slovenci in tudi koroški Slovenci smo bili le drobiž za poravnavo računov med velesilami. Tako je domovina za vedno izgubljena. Nikdar več na Triglav, na Golico, v Bohinj. Trška gora in Gorjanci me ne bodo več videli, nikdar več v Dobrepolje k svojim faranom in na grobove svojih pobitih sotrpinov. Vse tole mi je šlo po glavi v tistih črnih dneh na Koroškem. Ljudje so to čutili. Zato so pripravili krasne poslovilne prireditve. Najprej šolski otroci. Kako lepo so deklamirali in prepevali. Ko so zapeli: „Oj hišica očetova ...“ sem zajokal. Tudi otroci, ki so to videli, niso zdelali pesmice do konca.

Svetovna verstva v številkah

Na svetu je devetnajst religij, razdeljenih v 270 skupin

Starejši pa so pripravili poseben večer pri Jogru (Kačniku). Vse sorte navodila so mi dajali za Ameriko, nekatera resna, druga pa za šalo. A vedel sem: bil sem eden od njih. Čeprav so me komunisti predstavili kot zločinca in morilca, jim tega ni nihče verjel. Vsi smo se imeli radi, ne samo Slovenci, ampak tudi oni, ki so samo nemško govorili. Morda je moja navzočnost kaj pripomogla, da vsa štiri leta, ko sem bil tam, nismo imeli z Nemci nobenih večjih težav. Tudi njihovi otroci so bili v otroškem zboru in igralci pri slovenskih igrah. Tudi z onimi, ki so bili člani OF, smo bili prijatelji, pravih komunistov pa v Škocjanu sploh ni bilo. Bili smo kot ena velika družina. In sedaj je vsega tega konec.

Jogrov ata me je odpeljal na kolodvor v Kamen. Tam je bil zadnji „zbogom“ z mnogimi prijatelji. Od tam pa v Celovec in v Zürich v Švico. Tam sem prespal pri znani gospe Weiss, veliki prijateljici Slovencev. Naslednji dan me je ona peljala na letališče in Swiss Air me je odpeljal iz Evrope v Ameriko.

Prihodnjič dalje

Kršćanstvo je najbolj razširjena vera na svetu. Šteje okrog dve milijardi krščanih (skupno katoličanov, pravoslavcev, protestantov, anglikanov in drugih), torej približno eno tretjino vsega svetovnega prebivalstva, ki šteje okrog šest milijard sto milijonov oseb).

V zadnjih letih občutno narašča število muslimanov tudi zaradi znatnega naraščanja prebivalstva v islamskih državah. Pred letom 2000 je bilo muslimanov manj kot katoličanov, v zadnjih letih pa so pripadniki islamske vere prehiteli katoličane, saj naj bi jih bilo približno milijarda dvesto milijonov.

Med kristjani je ena milijarda katoličanov, okrog 345 milijonov protestantov, 216 milijonov pravoslavcev, 70 milijonov anglikanov in 391 „drugih“ kristjanov.

Tretja „velika“ religija po številu je hinduizem, ki združuje kar 819 milijonov vernikov, od katerih živi kar 98% v azijskih državah. Budistov naj bi bilo okrog 360 milijonov. Sporno je število pripadnikov t.i. tradicionalnih kitajskih verstev, saj eni viri govorijo o 225 milijonih, drugi viri pa o 387 milijonih. Od 850 do 900 milijonov naj bi bilo teh, ki se imajo za ateiste, agnostike oz. se ne prepoznavajo v nobeni od omenjenih skupin.

Jasno je, da je težko razpolagati z verodostojnimi podatki, ko gre za število pripadnikov različnim veram, saj vsi vemo, da obstaja na stotine skupin, ki se prepoznavajo v velikih verstvih. Najlažje je „statistično obdelovati“ kristjane, in to zaradi krsta. Raziskave o pripadnosti drugih ljudi različnim veram pa slonijo najpogosteje na njihovi izjavi. Sploh pa bi lahko razpravljali o tem, kaj pomeni pripadati neki - bolj ali manj številni - verski skupini.

(DD)

KRATKE NOVICE

WASHINGTON — Mednarodna agencija za energijo (IEA) je objavila, da približno 1,6 milijarde ljudi na svetu še vedno živi brez elektrike. Od tega jih je 580 milijonov v Indiji in 500 milijonov v podsaharski Afriki. Večina teh mora preživeti z manj kot dvema dolarjema na dan, kar pomeni absolutno revščino. (Ave Maria)

JEZIKI

TOMAŽ OGRIS

Tudi v našem baje tako naprednem času odlikujejo človeka vrednote, pamet, izobraženost, ustvarjalna moč in srčna kultura, potem šele izobilje, tehnika, sodoben način življenja, informacijska družba in občevarje s pomočjo moderne tehnologije.

Evropa postaja z združevanjem pisana skupnost, ki naj jo v jezikovnem večglasju povezuje skupna kultura. Še danes pa je čutiti svetopisemsko razpetost med babilonskim stolpom ter binkoštnim doživetjem: Do neba segajoča tvorba naj bi povedla ljudi s skupno govorico do neomejene moči. Jezikovna zmešnjava pa jih razkropi po vsej zemlji. („Drug drugega govoric ne bodo razumeli!“ Gen 11,7). Mnogo pozneje se po silovitem viharju zgodi binkoštni čudež. Vsakdo sliši gručo apostolov govoriti v svoji govorici. (Apd 2,4-6).

V 19. stoletju se je v Evropi začelo narodnostno ali družbeno (raz)ločevanje po jeziku. (V Ameriki tega ne poznajo.) Sedaj skušamo odpravljati pokrajinske, upravne, socialne, miselnostne, narodnostne, verske in druge razmejitve, ki delijo celino in prebivalce. Duh razumevanja in volja po sporazumevanju naj spremenita meje v povezo-

valne črte, stičišča, prehode. Vendar srečanja preko ločnic, postavljenih od človeka, niso isto kot spajanje v mešanici oblik človeškega čustvovanja in izražanja. Človek ima pravico, da je nekje doma in ostane to, kar je, čeprav ga okolje sili k prilagajanju. Kaj bo z materinščinami? Matere ni mogoče zamenjati, jezik že. Veliko preseljevanje narodov v minulih desetletjih in danes to dokazuje z milijonskimi primeri. Kultura in identiteta sta večplastni. Asimilacija, izenačevanje ali celo potapljanje v tujosti ali brezoblični masi pa se ne da istovetiti z enakovrednim in enakopravnim medkulturnim srečanjem, zlasti če sloni na pritisku in ne na svobodni volji.

Otrok se srečuje z jezikom že v materinem telesu. Medtem ko se prekucuje v plodovnici, se odpira posluš za jezik, melodijo in čustveni izraz. V večjezičnem prostoru in multilingvalni družbi — okoliščine, ki jih koroški Slovenci (pa tudi argentinski Slovenci) dodobra poznamo — postane dvo in večjezičnost otrokova materinščina. Nemški časnik *Der Spiegel* je pisal o učenju jezikov, ki tako

kot drugo učenje spreminja možgane. Neverjetno veliko vtisov in zaznav od sekunde do sekunde tekmuje za pozornost in dostop do spomina. Možgani izberejo le delček iz obilice misli in idej, čutov, čustev in doživetij, ki so jim dovolj pomembna za shranitev. Velikansko delo opravlja okrog 100 milijard živčnih celic v glavi, povezanih z nad 100 bilijoni stičišč ali sinaps. V otroštvu se gradi povsem nov in enkratni vezalni načrt omrežja, ki se z leti le še krepi ali slabi. Znanje se tem slabše prime, čim kasneje je bilo pridobljeno.

Triletni otrok dnevno sprejme v možganski splet do trideset novih besed. Izvedenci priporočajo, da naj zgodaj in mnogostransko urimo in obremenjujemo tiste sinapse: Kdor dorašča dvojezično, za zmeraj splete živčne celice tako, da obvlada oba jezika do visoke starosti. (Znan je dovtip o gospodični, ki se je izselila iz domače vasi in zato baje ne zna več po domače; ko pa stopi na grablje in jo držaj udari po glavi, jih brez premišljanja po slovensko prekolne.) V starosti od treh do sedmih let nakopičijo možgani neverjetno veliko znanja. Seveda se otrok ne uči (abstraktnih) zakonitosti zgradbe jezika. Zna pa ga uporabljati — govoriti. Pouk in igra sta podpora, če se izogibata preprosti menjavi jezika in dovoljujeta tudi napake. Pozneje sledi poglobljeno osvajanje jezikovnega znanja. Brez napora seveda ne gre. Naporna je tudi komunikacija, pogovor v jeziku, ki se ga učiš.

Jezik je sredstvo sporazumevanja. Vrsta velikih književnikov, oblikovalcev in mislecev priča, da dvo in večkulturnost spodbuja umski razvoj in ustvarjalnost. Jezik je bistro čist in dobiva globoko izrazno moč. Dvo in večjezičnost je prihodnost. Toleranca — to, da trpiš ob sebi nekoga, ki je drugačen, v novi Evropi ne zadostuje več. V naravi se veselimo kulture pisanih travnikov. Ob biotopih nas razveseljujejo endemne rastline in z njimi vred druge cvetice in zelišča. Vsako bitje hrepeni po (krajevnem in duhovnem) prostoru, ki daje zavetje in dom. Ograjeno miselno in kulturno vrtičkarstvo pa je preostanek minulih obdobj.

Starši izbirajo za mladega človeka med babilonsko zmešnjavo ali binkoštnim čudežem. Otroka imajo radi; zato vedo, kako naj odločijo.

Nedelja, 8.6.03

V soboto, 8. marca 2003, je bil krščen v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu **MARTIN HRIBAR**, sin Gregorja in Sonje, roj. Tomazin; njegova botra sta Monika Tomazin in Jože Šmalc; krstil ga je mons. dr. Jure Rode.

Duhovno življenje je objavilo

PRED 70 LETI (1933)

AVGUST

„Slovenske šolske sestre, zaradi katerih je vladalo zadnji čas med slovenskimi katoliškimi izseljenci toliko razburjenja, so končno vendarle prišle. Deloma iz Maribora, deloma iz Tomaja na Krasu. Naj bodo iskreno pozdravljene v gostoljubni novi domovini, ki je tako željna njihovega požrtvovalnega dela! Po kratkem ogledu argentinskega stolnega mesta in nekaterih obiskih, jih je odšlo petero v San Lorenzo pri Rosario, štiri pa je odpeljala ladja tja gori v divjo Formoso.

Tukajšni inorodni dobrotniki so plačali sestram vse potne stroške in so jim darovali po ljubeznivem posredovanju gospoda patra Leonarda Ruskoviča zemljišča in hiše — kar vse naša

javnost že dolgo ve — naše oblasti pa so jim delale vsled neresničnih, lažnivih in naravnost zločinskih poročil iz Argentine v domovino, neverjetne sitnosti, ki so zakasnile njihov prihod za skoro pol leta, škodovalle sestram, nam izseljencem in dobremu imenu domovine med tujimi narodi.

Žal bodo morale biti sestre najprej tistim na uslugo, ki vali zanje velike svote. Za trdno pa upamo, da bodo v najkrajšem času tudi našemu izseljeništvu veliko koristile.“

„Cerkveno petje. Oba gospoda pevovodja Jekše in Trebše bi rada napravila naše slovenske božje službe še zanimivejše in prijetnejše, in vabita naše pevke in pevce, da se pridružijo bodisi dopoldanskemu bodisi popoldanskemu, bodisi obema cerkvenima zboroma.“

„Naše pridige. Katerim je mar, da bi srečno prišli skozi zmede življenja v večno domovino, morejo težko narediti kaj bolj pametnega, kakor da redno in vestno prihajajo k domačim službam božjim in čim bolj točno spoznavajo pot, ki pelje v večno življenje.“

„Jugoslavija. Zadnje številke slovenskega oddelka v Buenos Airesu izhajajočega lista Jugoslavija so prinesle nekaj svojevrstnih napadov na katoliško Cerkev, razne njene ustanove in njeno splošno uveljavljanje posebno v slovenskem javnem življenju, ki so se končali s pozivom na izstop iz katoliške in pristop v srbsko pravoslavno Cerkev.

Poleg nizkega sovraštva do katoliške Cerkve in vere odseva iz teh napadov naravnost smešna nevednost in nespretnost, ki ne dopušča drugih odgovorov kot poziv vernim katoličanom, da bojkotirajo Jugoslavijo, dokler se bo podobno izpisovala.

To je bilo treba zato javno ugotoviti, ker so bila brezuspešna osebna posredovanja.

Slovenska katoliška misija, Buenos Aires, 18. avgusta 1933 — Josip Kastelic, izseljeniški duhovnik“

Čezmerna telesna teža ogroža naše zdravje

H.J. WEIDINGER, F. VOGELNIK

Vitkost pa je naš lepotni ideal. Da bi bili videti zdravi in lepi, se številni ljudje v rednih presledkih marsičemu odpovedujejo ter se pogosto odločajo za čudežne diete, katerih uspeh pa je marsikdaj res vprašljiv.

Kdor hoče shujšati in za zmerom ohraniti svojo vitkost, mora predvsem temeljito spremeniti svoje prehrabene navade ter se polagoma preusmeriti k premišljenemu in zdravemu jedilniku.

Zdrava prehrana ni nujno povezana z odrekanjem. Paziti moramo predvsem, da je prehrana vseskozi premišljena, uravnotežena. **Z izdelki iz žita, obilico svežega sadja in zelenjave** ter brez pre-

tiravanja pri beljakovinah lahko naše telo dobi vse potrebne hranilne snovi.

Če gre za zdravo prehrano, potem ne smemo nikakor pozabiti na nekaj zelo pomembnega, in sicer, da je poleg sestavin hrane odločilna tudi ustreznost, pravilna priprava živil, da postane za organizem uporabna. Ne marajmo za nenavadne, umetno pripravljene vabljive poslastice, temveč si prizadevajmo le za premišljeno pripravljene jedi.

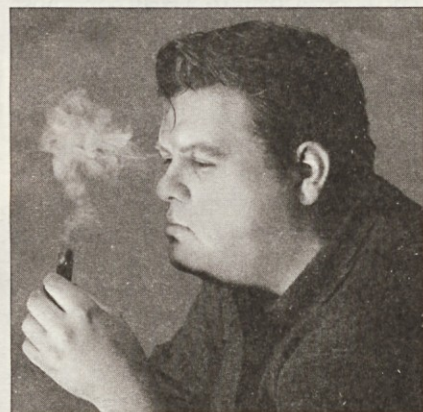
Svojo telesno težo moramo redno kontrolirati. V ta namen se trdno odločimo, da se bomo enkrat na teden postili. Pri tem je pomembno, da tistega dne, ko se strogo omejimo pri hrani, pijemo dovolj tekočine, da presnovke, ki nastajajo pri zgoznavanju maščobe, odplaknemo iz telesa.

Če se postimo en dan na teden, je pomembno, da pijemo dovolj tekočine, in sicer 3 do 3,5 litra. Samo tako bomo presnovke odpravili iz telesa. V ta namen je zelo priporočljiv **čaj iz janeževih plodov**, (*Foeniculum vulgare*). 3 polne jedilne žlice janeževih plodov rahlo stolčemo v možnarju, poparimo z 1 litrom kropla, pokrijemo, počakamo 15 minut, precedimo in čaj natočimo v termovko.

Za takšne enodnevne poste je najbolj primeren dan dela prosta sobota.

Post je priporočljiv pri čezmerni telesni teži, preveliki količini maščobe v krvi, za lažjo presnovo, za razbremenitev srca in krvnega obtoka ter za splošno dobro počutje.

Šesttedensko shujševalno kuro lahko opravimo dvakrat na leto. Zjutraj, pol ure pred zajtrkom, raztopimo v četrt litra **mlačne vode** 2 polni jedilni žlici **medu** in dober požirek **jabolčnega kisa**, pomešamo in počasi popijemo.

Češčenje. Tri dni je bilo v župniji na Avalos celodnevno javno češčenje svetega Rešnjega telesa. Dušni pastir Josip Kastelic je povabil tudi slovenske rojake. „Katerokoli uro, kakor je komu bolj prav. Vsakomur so na razpolago slovenski molitveniki.“

„Škofijska stavbena akcija.“ (...) Da oskrbi župnije z neobhodno potrebnimi cerkvami in šolami in da odpomore hkrati strahotni brezposelnosti, ki še vedno raste, je začel prevzvišeni buenosaireski nadškof dr. Jakob Copello veliko stavbeno akcijo. Posrečilo se mu je zbrati znatnih kapitalov, s katerimi se bo začelo v najkrajšem času z zgradbo štirinajstih cerkva, raznih šol in kolonije cenениh stanovanjskih hiš. (...) Razumljivo je, da jih bo med Slovenci le malo moglo gospodu nadškofu gmotno pomagati. Pač pa bo njegova zamisel in skrb najbrže tudi mnogim našim v znatno korist, ker bodo spet dobili dela in jela.“

PRED 60 LETI (1943)

AVGUST

ŠE ENA DESETLETNICA

„V Našem duhovnem življenju v avgustu 1933 se bere, da je prišlo iz Evrope deset slovenskih šolskih sester, katere so odšle v San Lorenzo. Prve sestre pa so prišle že pred 12 leti. Danes imajo že 7 hiš v Argentini, 3 v Paragvaju in 1 v Urugvaju. Njihovo središče je v Rosariu, kjer imajo penzion za vseučeliške dijakinje. Posebno veliko delo pa vrše v Formozi, kjer so letos otvorile učiteljsiše. Zgradile so že lep del nameravanega zavoda in letos že deluje prvi letnik učiteljsiša.“

PROŠČENJE NA AVELLANEDI

Na praznik Marijinega vnebovzvetja 15. avgusta se je vršila velika procesija in posvetitev Argentine Srcu Marijine-mu, kot je odredil kardinal in nadškof dr. S.L.Copello po zgledu in naročilu

sv. očeta. Okrog sto slovenskih rojakov se je zbralo okrog avellanedske zastave in so imeli v procesiji častno mesto.

KULTURNA KRONIKA

Društvo *Slovenski dom* je 8. avgusta v dvorani na Alsina 2832, Capital, uprizorilo Krekovo burko *Tri sestre*. Posebno so se izkazali igralci Martin Keber, Vida Kjuder, Irena Jekše, Marica Lakner, Silvija Nanut, Rado Ličen in Emil Lozej.

Društvo *Slovenska Krajina* je 21. avgusta na ulici Manuel Estevez 75, Avellaneda, priredilo igro—burko *Kakršen gospod-tak sluga*. Nastopili so Karči Balažič, Franc Bojnec, Martin Kustec, Katica Laki, Marička Gaspar, Števi Gomboc, Jožek Korpič in drugi.

GPDS v Villa Devoto je 22. avgusta razveselilo slovensko občinstvo s Česnikovo burko v dveh dejanjih *Pogodba*. Program se je začel z orkestrom in petjem društvenega zbora, ki ga vodi

ČAS PREHLADOV

KURT KANCLER, Dr. med. spec.

Pred nami je mrzla zima. Čas prehladov torej. Toda tudi teh se lahko ubranimo.

Le malo se moramo potruditi. Najprej ne pozabimo, da svež zrak utrjuje telo in zmanjša možnost virusnih infekcij. Torej je prav, da tudi pozimi hodimo na svež zrak, vsaj dve uri na dan bi naj bili zunaj. Sprehodi, morda tudi lažji tek, bodo bistveno povečali odpornost. Prav tako je pomemben svež zrak v stanovanjih. Temeljito zračimo vsaj dvakrat ali trikrat na dan po pol ure, drugi priporočajo vsako uro po pet minut. Ne bojmo se, da bo premrzlo. Svež zrak se boljše in hitreje segreje, zato ne bo potrebno dodatno gretje.

Pa smo pri toploti. 20° stopinj je primerna temperatura, tudi pozimi ni potrebno več. V spalnicah je celo 20° preveč, pri 15° bomo spali mnogo bolje. Če se doma ne bomo pregrevali, bo naše telo mnogo odpornejše in prehladov bo manj.

Prav tako ne smemo pozabiti na vlago. Centralna kurjava namreč močno suši zrak. Suh zrak, ki ga vdihavamo, pa suši naše sluznice, zato so mnogo dovzetnejše za virusne infekcije, za prehlad. Radiatorje opremimo z vodo, ki naj izpareva, in to vodo čim pogosteje nadomeščamo. Če ni drugega, tudi mokra brisača na radiatorju pomaga. Ponoči, ko radi dihamo z odprtimi usti, je to še pomembnejše. Rad svetujem mokro rjuho, ki jo obesimo ob postelji. Prenekaterega suhega, lajajočega kašlja ali celo vnetja glasilk ne bo!

Tudi tekočine velja pozimi uživati čim več. Dva litra je nekako predlagana količina za odraslega. Lahko je mineralna voda, sadni sok, ohlajen čaj, kompot. Preveč alkohola naj ne bo v teh tekočinah, čeprav novejša raziskava potrjuje, da osminka do četrtna litra dobrega vina vsak dan celo dviguje našo obrambno sposobnost. Nikakor pa redno teh količin ne prekoračimo!

Tudi hrana je pomembna. Vsebuje naj čim več svežega sadja in presne zelenjave. Tja do božiča uživamo jabolka in hruške, morda še grozdje. Pozneje je to sadje še starejše in s tem revnejše z vitaminom C. Zato takrat svetujem južno sadje. Tudi presna zelenjava je sila pomembna. Naj bo to solata, surova paprika, paradižnik,

korenje, kumarice in še kaj. Po možnosti sadja in zelenjave ne kuhamo, vročina namreč uničuje vitamin C in zaščitne funkcije proti prehladu ni več. Tudi v lekarni si lahko nabavimo vitamin C in ga vsak dan uživamo. Svetujem pol grama (500 mg) dnevno.

Marsikaj lahko torej storimo sami. Če se bomo malce potrudili, ne bo toliko prehladov kot običajno. Poskusimo!

Vencelj Lazarič. Burko so pa podali Dora Brezavšek, Pavla Claris, Jožko Trobec, Karlo Kovačič in Ernestina Rojc.

ALI VES SVET NORI?

Za bori kruh se tu peham, od jutra v noč naprej garam. A klen sem komunist zato, da nekdaj meni bolje bo, ko prišli bomo v rdeči raj, kar pravijo sodrugi vsaj. Kako bo to, še sam ne znam, garažo pač naj drugi tam.

O, da bi se spolnilo le prav kmalu to, prav kmalu že! Drugače pa mi glavo vso politika še zmedla bo.

Bilo mi ni za Nemca mar, Talian mi ljub ni bil nikdar. Da demokraciji se tepó, kapitalisti vsi, naj bo!

Da z Nemcem Rus se zvezal je, res čudno se mi zdelo je. A mislil sem si: ta pa ta, Stalin je naš in on že zna.

Tedaj mi po Angležih vsi, saj krivda vsa na njih leži. Njihov denar vojsko da je povzročil, nas tako uče.

Pa glej ga no zdaj Hitlerja, se Rusa loti, sleva ta. Benitek hitro, kajpada, z jezikom koj za njim caplja.

Mužikov res je ruskih, hej! A Nemci so barbari. Fej! Smodnika da bi zmanjkalo zdaj našim, bi bilo hudo!

Angleži! Hitro na pomoč! Amerikanci! Na vso moč! Zdaj prav zares ne kod ne kam, sodrugi moji, več ne znam: kapitalisti zvezali so s komunisti zdaj se vsi!

Samo to vem, samo to znam, da nor je že ves svet nekam. Mar li to čudno bi bilo, če meni bi se zmešalo?

Povejte mi sodrugi vi: ali nor sem jaz ali svet nori?

David Doktorič — Urugvaj
Duhovno življenje,
september 1943, str. 174

PRED 50 LETI (1953)

AVGUST

Z avgustom je prevzel **dr. Franc Gnidovec** mesto glavnega urednika revije *Duhovno življenje* (DŽ).

9: Novo mašo je imel Jože Šuštar,

rojen leta 1923 pri Moravčah, v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji. Pred sv. mašo mu je govoril njegov ožji rojak France Novak. Pri maši so asistirali duhovniki Anton Orehar, Janko Mernik SDB in Janez Petek CM. Pel je cerkveni pevski zbor iz Ramos Mejije. Nekaj dni po novi maši je Šuštar vstopil v jezuitski noviciat v Cordobi.

16: **SKAS je priredil svoj drugi študijski dan** v prostorih slovenskih šolskih sester na Paternalu. Začeli so z mašo, ki jo je daroval Anton Orehar. Sledili sta dve predavanji: dr. Milan Komar je govoril o temi *Vera in naš čas*, dr. France Gnidovec pa je obravnaval analizo vere. Popoldne, po kosilu, sta bila dva referata. Dr. Vinko Brumen je govoril o *izobražencu in veri*, dr. Ignacij Lenček pa o *Cerkvi in veri*. Vodil je študijski dan namesto obolelega predsednika Ivana Prijatelja podpredsednik SKAS-a dr. Leopold Eiletz.

16: Dijaki kongreganisti so sklenili, da obnovijo svojo delavnost, ki so jo razvijali v begunskih taboriščih. Naprosili so duhovnika Franca Novaka, da prevzame vodstvo obnovljene *dijaške Marijine kongregacije*. Skupno so romali k Materi božji v Luján, da se ji priporočijo in da se pogovorijo o bodočem delu.

16: Deseti romarski dan

V nedeljo, 27. aprila 2003, je bil krščen v cerkvi sv. Pavla na Vrhniki **ALEKSI MEDIC**, sin Alberta in Lucije, roj. Javoršek.

Družabne pravde (DP) je bil v cerkvi *Marije vedne pomoči*, kjer župnikuje France Glavač. Mašo je daroval univ. prof. dr. Ignacij Lenček, ki se je pred kratkim vrnil z obiska v Evropi in je med mašo tudi govoril. Na romarskem shodu po maši sta govorila župnik Glavač in Maks Jan. Popoldne so se romarji še enkrat zbrali v cerkvi k zaključni pobožnosti. Kronist v DŽ meni, „da je romanje v udeležencih podkrepilo voljo, vztrajati v delu za krščansko socialno preureditev slovenske domovine“. Med mašo so peli člani pevskega zbora iz San Martina, ki ga vodi Boris Pavšer.

18: **Zaključil se je socialni tečaj** za žene in dekleta, ki se je začel v mesecu aprilu in katerega sta organizirala SDO in DP, vodil pa Lado Lenček CM. V prvih treh predavanjih je Rudolf Smersú obravnaval zgodovino socialnega vprašanja, gospodarski liberalizem, socializem in komunizem. V naslednjih treh predavanjih je Maks Jan razložil krščanski socialni nauk, nato pa je dr. Lenček govoril o *moralni obnovi človeštva kot o nujni podlagi boljšega socialnega reda*. Sledila so štiri predavanja dr. Julije Pajman o *socialnem poslanstvu žene* ter predavanje Ane Kralj o *javnem delu in ženi*. O *stališču katoliške Cerkve do modernega ženskega vprašanja* je govoril dr. Ivan Ahčin.

+ ODŠLA STA +

Andrej Jože Kovačič

Andrej je sin pisatelja dr. Jožeta Krivca, ki je zaradi komunističnega zasledovanja po drugi svetovni vojni, kot toliko drugih slovenskih beguncev, moral priti v Argentino pod imenom Miroslav Kovačič. Zato je bil tudi Andrej po njem Kovačič, ne Krivec. Rojen je bil 13. januarja 1950 v Buenos Airesu, v Hospital Fernández, kjer je bil za kurata g. Jože Košiček, ki je že očeta in mamo poročil, zdaj pa je Andreja v tej bolnišnici še krstil.

Družina je takrat živela v Ramos Mejiji, skoraj na meji z Haedom. Od tam je bila za Andreja najbližja argentinska osnovna šola v Haedu. Slovensko šolo je obiskoval pri gospodični Anici Šem-

rov, ko je zbiral slovenske otroke iz ramoškega okoliša v Kalanovi sobi, potem v drugih prostorih župnišča, nato pa v stari stavbi nekdanjega sanatorija na križišču cest Castelli in Necochea v Ramos Mejiji. Gospodična Anica je bila tudi njegova prva režiserka pri šolskih igrah ter nastopih na akademijah, pa tudi pevovodkinja pri prvem šolskem zborčku Slomškove šole. Leta 1962 se je družina preselila iz najetega stanovanja v Ramos Mejiji v lasten dom v Castelarju, kjer si je več slovenskih družin zgradilo svoje hiše. Srednjo šolo je obiskoval v Moronu, ob sobotah pa je hodil tudi na Slovenski srednješolski tečaj v Slovensko hišo. Leta 1972 je končal univerzitetne študije na UBA-i in postal knjigovodja. Dve leti kasneje je dosegel licenciat v Administraciji, zatem pa se je še specializiral v davkih. Prvo službo je nastopil v isti tovarni, kjer je bil zaposlen tudi oče. Leta 1975 pa je postal glavni knjigovodja v firmi Oblak Hnos. SA v San Justu, kjer je ostal zaposlen prav do svoje zadnje bolezni, zaradi katere je šel v pre-rani grob.

Cont. Andrej se je 23.

decembra 1977 poročil z gospodično Silvo Kenda in si zgradil lasten dom ob očetovi hiši. Tudi njiju je poročil g. Košiček, in sicer v cerkvi Señor de los Milagros v bližini kastelarske Slovenske pristave. Družina se jima je začela večati z rojstvom treh otrok: Andreje Monike, Saške Marije in Damjana Gabriela. Andrej je bil ljubeč mož in dober družinski oče, rad je imel svojo družino in dobro se je počutil v njej. Žena in otroci ga ne bodo mogli pozabiti. Ljubil je naravo in rad je imel rože. Njegov hobi so bile tudi znamke. Bil je družaben in šaljiv, znal je dati celo hladnemu knjigovodskemu delu prijaznejši obraz. Andrej je pred leti postal tudi član Živega rožnega venca. Leta 2000 sta z ženo prvič in zadnjič obiskala Slovenijo in tam živče številne sorodnike. V Argentino se je vrnil zaljubljen v lepoto slovenske dežele.

Do maja lanskega leta Andrej ni poznal težjih bolezni v svojem življenju. Lani pa je zaradi hudega glavobola in močne depresije šel k zdravniku, da bi mu odkril, kaj ima. Poslal ga je delat medicinske študije, ki so odkrile tumor v glavi. Zdravniki so bili edini v tem, da je treba hitro ukrepati in da je potrebna operacija, nobeden pa ni mogel garantirati, da bo brez posledic. Zato je moral Andrej sam avtorizira-

ti kirurški poseg. Vest o njegovi bolezni je bil hud udarec za njegove domače, pa tudi za sosede in vse, ki so poznali njega in družino. Vsi so se zavedali in tudi sam Andrej, da brez izredne božje pomoči ne bo ozdravel. Organizirali so molitvene večere med sosedi in rojaki na Slovenski pristavi, po šolah, kjer poučuje gospa Silva, v domači fari in v farah v Ituzaingó ter Acasuso. Za njegovo zdravje so molile tudi redovnice matere Terezije. V molitvah so se zatekali po pomoč k Materi Božji s Ptujске gore in iz San Nicolasa, k misijonskemu zdravniku dr. Janežu in k materi Tereziji iz Kalkute. Vseh molivcev za njegovo zdravje je bilo 500!

Andrej je bil 13. maja 2002 prvič operiran. Poseg je bil uspešen, ni pa bil zadosten. Zdravniki so ga 6. avgusta ponovno operirali. Zaradi komplikacij, ki so nastajale, je v avgustu doživel potem še štiri operacije, za temi pa še tri: 2. septembra, 28. novembra in 13. decembra. Njegove življenjske moči so mu po devetih mesecih trpljenja in kirurških posegov začele pojemati. V ponedeljek, 3. marca 2003 dopoldne, se mu ustavilo nazadnje tudi njegovo močno srce. Tudi tokrat Bog, kljub toliko molitvam, ni storil čudeža. Nekoč bomo vedeli, zakaj. Danes vemo samo to, da Bog nikoli ne ostane dolžan.

Njegov grob je na Ce-

26: Slovenski duhovniki, ki živijo in delujejo v Argentini (sedaj jih je točno 80) so imeli svoj študijski dan v domu duhovnih vaj, ki nosi ime po argentinskem kardinalu Copellu. Prišlo jih je 40. Začel se je študijski dan z duhovno mislijo, ki jo je podal Alojzij Košmerlj: ***Naša duhovniška vzajemnost.*** Franc Glavač je govoril o ***dušnem pastirstvu med argentinskimi verniki***, koreferat pa je imel Branko Rozman. Janez Kalan je podal nekaj misli o ***dušnem pastirstvu med Slovenci v Argentini***, koreferat pa Albin Avguštin. Po opoldanskem odmoru in kosilu se je

nato razvila debata o poslušanih referatih, nakar je glavni izseljenski slovenski dušni pastir v Argentini Anton Orehar predstavil temo: ***Slovenski duhovniki in verniki po svetu.*** Zaradi pomanjkanja časa je odpadlo predavanje dr. Ignacija Lenčka o ***sodobnih težnjah pastoracije po svetu.*** Slovenski duhovniki v Velikem Buenos Airesu se redno zbirajo na sestankih zadnjo sredo v mesecu.

29: Že tretjič so se slovenske žene in matere to leto zbrale na ***duhovnih vajah***, ki jih je ta in naslednji dan vodil dr. Filip Žakelj. Udeleženk je bilo 37.

KRATKE NOVICE

CLEVELAND — Zaradi hudih finančnih izgub in zadolžitve ter upada vpisov se je slovenska župnija Sv. Vida v Clevelandu odločila, da je konec junija po 100 letih zaprla svojo osnovno šolo (v angleškem jeziku). V zadnjem šolskem letu jo je obiskovalo 195 učencev, od tega pa le 18 faranov. Sobotni tečaji slovenščine pa se bodo seveda nadaljevali. Šolsko stavbo bodo dali v najem za novo jezuitsko srednjo šolo. (Mladika)

menterio Parque v Villa Te-sei, blizu groba njegovega očeta. Naj ga dobri Bog sprejme med svoje izvoljene, njegovim najdražjim pa dá moč in tolažbo v tej preizkušnji!

Hudo prizadeti družini naše sožalje.

**Ivanka Golob,
roj. Remec**

Rojena je bila 25. julija 1924 v verni kmečki družini v vasi Podsmreka pri Dobrovi. Imela je še dve sestrin in tri brate. V osnovno šolo je hodila tri kilometre daleč na Dobrovo. Kot dekle je delala na domačem kmečkem posestvu. Tudi v njihovem kraju je bilo z drugo svetovno vojno in tujo okupacijo konec ustaljenega in mirnega življenja. Živel so v strahu pred represalijami okupatorjev in nič manj pred terorjem domačih „osvoboditeljev“. Partizani so jih prišli dvakrat ropat, zadnjikrat so jim popolnoma izpraznili hišo. Njeni trije bratje so bili pri vaški straži in pozneje pri domobrancih. En brat je bil ubit iz zasede že leta 1944, druga dva sta bila pa vrnjena iz Vetrinje na Teharje in ubita.

Starši so ji umrli že prej, še predno je bežala iz domovine. Ko se je 5. maja 1945 z eno sestro in dvema bratoma domobrancema poslovila od doma in šla z drugimi begunci na Koroško, je ostala na domu samo ena sestra. Postaje na begunski poti enaindvajsetletne Ivanke so bile vetrinjsko polje, taborišče v Lien-

zu na Tirolskem, kjer je bila zaposlena v angleški kuhinji, in taborišče v Spittalu na Koroškem. V Spittalu se je 10. novembra 1948 poročila s Poldetom Golobom. Tudi onadva sta se odločila za izselitev v Argentino, kamor sta prišla z ladjo Holbruck 10. februarja 1949. Tu sta dobila prvo stanovanje v San Antonio de Padua, kjer se jima je še istega leta rodil prvi otrok. Mož je kmalu dobil službo v Tintoreriji Moron, kar jima je omogočilo, da sta kupila zemljišče v Castelarju in si zgradila hišo, ki se danes skoraj drži Slovenske pristave. Tako je tudi gospa Ivanka živela na cesti Republika Eslovenia, kot omenjeni Slovenski dom. Leta 1951 sta se vsečila v svojo hišo že s tremi otroki. Naslednja leta so se jima rodili še trije otroci. Danes so vsi poročeni in imajo že svoje otroke. Gospa Ivanka je imela 23 vnukov. Hodila je vsaj dvanajst let v Cordobo, kjer je meseca januarja in februarja kuhala v Hanželičevem počitniškem domu. Dolga leta je tudi vodila kuhinjo na Pristavi, a ne samo vodila, ampak tudi nakupovala vse potrebno in kuhala. Se razume, da so ji ob večjih prireditvah pomagale še druge gospe s Pristave. Bila je tudi članica Živega rožnega venca.

Do zadnjega je bila trdnega zdravja. Dva dni pred smrtjo pa se je slabo počutila, da sta šla z možem k zdravniku. Ko sta po zdravniškem pregledu kupila predpisana zdravila in dobila „remiz“, da ju popelje domov, se je že z muko vsedla v avto. Pred domačo hišo ji je mož pomagal iz avtomobila in jo opiral, da je prišla še do hišnih vrat, tam pa se je onesvestila in padla po tleh. Klicali so rešilni avto, ki jo je peljal v moronsko bolnico, ker pa tam ni bilo prostora, v bližnji inštitut v Haedo. Ko jo je zvečer obiskal mož, je še lahko govorila z njim. Ko ji je drugi dan šlo še na slabše, je zdravnik poklical starejšega sina. Povedal mu je, da je

mama imela že dva infarkta in da tretjega ne bo prestala. In tako se je zgodilo ob 16. uri v četrtek, 24. aprila. Tako na hitro, v dveh dneh, ko ni nihče pričakoval, je umrla. Kropili so jo v pogrebni zavodu v Castelarju, drugi dan ob 9 zjutraj pa je bila pogrebna maša. En teden prej je še izrazila željo, da bi bila rada upepeljena, kadar bo umrla, zato je niso pokopali, ampak naslednjega dne upepelili.

Bila je vrla žena in mati. Naj uživa večno srečo pri Bogu! Gospodu Poldetu in vsem njenim najbližjim pa naše sožalje.

Tone Šušteršič

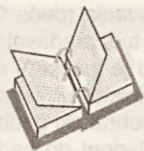
Rodil se je 4. januarja 1918 v prelepi Trnovski fari, na Krakovskem nasipu v Ljubljani. Šolal se je na Grabnu, srednjo šolo je pa dokončal na Prulah. Njegova mladost ni bila brez vplivov organizacij fantovskega odseka in delavske ZMKD. Rastel je v številni in zavedni družini, kjer je poleg branja rad igral na citre, violino in pozneje na klarinet. Dovršil je tudi enoletno šolo Delavske zbornice, nato pa štiriletno banovinsko šolo za izdelovanje glasbil. Sodeloval je pri pevskem zboru mesta Ljubljana in pri godbi Vič-Glince.

Osemnajst mesecev pred okupacijo je odslužil trdo vojaško službo v Srbiji. Komaj se je rešil iz nemškega ujetništva in se vrnil domov, že je doživljal težo okupaci-

je in delovanja rdeče OF. O slednji je tudi predaval. Složno z brati je vstopil v domobranske vrste. Pritegnili so ga k domobranski godbi, kjer je igral klarinet do zadnjega marša v Vetrinju. Ker je poslušal modre nasvete, se je rešil smrti. Iz begunskega taborišča na Tirolskem se je z materjo umaknil v Italijo. Tudi dva mlajša brata je iz vojaškega taborišča v Forliju privedel v civilno. Za nekaj let se je zaposlil v Gorici, kjer je dokončal slovensko učiteljsko.

Leta 1948 se je z nekaterimi člani družine naselil v Argentini. Kmalu se je včlanil v zbor Gallus. Sodeloval je pri Taboru in pri Gibanju za slovensko državo in pisal v večino naših časopisov. Več let je bil zaposlen v tovarni, dokler ni odprl lastne trgovine. Ob upokojitvi se je iz Hurlinghama preselil v Rožmanov dom, kjer si je našel življenjsko družico v osebi Nerine. V Rožmanovem domu se ni predajal brezdelju in dolgočasu. Živahno je sodeloval pri življenju ustanove. Več časopisov in revij je objavljalo njegove pogostne članke. O vsem življenju in prireditvah je v Svobodni Sloveniji pisal zanimiva poročila. Skupaj z ženo Nerino je z veliko ljubeznijo pripravljala glasbeno in pevsko spremljavo vseh prazničnih maš v Zavetišču.

Že leta 2002 je imel zdravstvene težave. Zboljšalo se mu je v začetku decembra, letos je bil pa dvakrat v bolnici, nato je po nekaj mesecih dne 16. junija zjutraj za vedno zatislil svoje oči in odšel po plačilo k Bogu. Za njim žaluje gospa Nerina s sorodniki in njegova sestra in bratje: Milka, Božo, Marjan in Janez ter številni sorodniki, prijatelji in vsi, ki so ga cenili. Naj bo deležen blaženosti v nebesih, katero je Bog pripravil tistim, ki so ga imeli na zemlji za Očeta! Njegovim najbližjim pa naše sožalje.

iz naše kronike

METKA MIZERIT

• **Občni zbor v San Martinu.** V nedeljo, 30. marca, je bil v Slovenskem domu v San Martinu občni zbor. Po poročilih odbornikov in zahvali predsednika Andreja Rezlja je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Tone Kastelic; podpredsednik Jože Jerman; tajnik Janez Filipič; namestnik tajnika Danijel Žagar; blagajnik Rudi Dimnik; namestnik blagajnika Marko Škulj; kulturni referent Viktor Leber; gospodar Jože Skale.

• **Občni zbor Društva Slovenska pristava** se je vršil v nedeljo, 8. junija. Vodil ga je predsednik Janez Jelenc. Iz poročil vseh odbornikov je bilo razvidno, da je bilo življenje na Slovenski pristavi vsestransko bogato in živahno. Predsednik je predlagal nov odbor, ki bo vodil delo na Pristavi v prihodnjih dveh letih. Izvoljeni so bili sledeči: predsednik Janez Jelenc; podpredsednik in tiskovni referent Franci Schiffrer, tajnik Frenk Klemenčič; blagajničarka Helena Dolinšek; kulturni referent Dominik Oblak, gospodarski referenti: Marko Čop, Rudi Gričar in Igor Ahčin; gradbeni referent Ivan Kogovšek; referent za povezavo z mladino Marko Petek; za mladce in mladenke Marija Zorc Čeč in Matjaž Čeč; za Zvezo mater in žena Kristina Jerovšek; za Prešernovo šolo Andrej Golob; za knjižničarko Nevenka Jelenc; odborniki: Edvard Kenda, Zorka Gris in Tomaž Maček. Kot overovalca občnega zbora Anj Kočar in Polde Golob.

• V četrtek, 19. julija, je imela **Zveza žena — mati v San Martinu**, pod vodstvom predsednice Ančke Podržaj, svoj redni sestanek. Spomnile so se žrtev revolucije. Svoje spomine na vojna leta je pripovedovala ga. Tinca Fajfar.

Isti dan je imela sestanek **Zveza slovenskih mater in žena odsek San Justo**. Vodila ga je predsednica Nežka Kržišnik. Na sestanku je govoril delegat dr. Jure Rode.

• V soboto, 21. junija, so **abiturienti SSTRMB** pripravili poslovilni večer pred odhodom v Slovenijo. Sv. mašo je daroval delegat dr. Jure Rode. Nato so v Dvorani škofa Rožmana pokazali program, s katerim se bodo predstavili v Sloveniji. Zapeli so nekaj pesmi,

recitali Lepo Vido v „šestih jezikih“ in zaplesali argentinski folklorni ples „car-navalito“. Nagovorila jih je ravnateljica tečaja prof. Neda Vesel Dolenc, jim želela srečno pot in lepo doživetje domovine starih staršev. V Slovenijo so odpotovali pod vodstvom Ivane Tekavec in prof. Karla Groznika.

• **Domobranska proslava v Slovenski vasi** je bila v nedeljo, 22. junija. Ob 9. uri je bila v cerkvi Marije Kraljice sv. maša, ki jo je daroval g. Janez Cerar. Po sv. maši so vsi odšli v Hladnikov dom. Pri vходу so se ustavili pred spominsko ploščo, kjer je g. Janez Petek, po krajšem nagovoru, opravil molitve za rajne, domobranec Jože Čampa pa je položil slovenski šopek. Spominski govor je imel Franci Sušnik, ki je poudaril, da so vrednote, za katere so se borili domobranci, kašipot v življenju.

Mladi recitatorji (Veronika Rot, Kristina Mehle, Silvio Rozina in Andrej Črnak) so podali odlomke iz pesnitve „Notranja borba“, ki jo je napisal Martin Sušnik, režiral pa Marko Pallota. Pevski zbor pod vodstvom g. Janeza Cerarja je zapel pesem *Danica svetila je mirno še v noč*. Na koncu pa so vsi skupaj zapeli *Moja domovina*.

Domobranska proslava v San Martinu je bila 22. junija. Spomnili so se vseh padlih domobrancev pa tudi mater, žena in sestra, ki so trpele z njimi. Program je pripravila Marta Jenko Škulj ob spominu in poeziji Mimi Baraga Marinšek. Lepo so recitali mladi: Zofija Kastelic, Nadja Žerovnik, Martin in Damijan Jerman, Lucijana Dimnik, Andreja Boltežar, Erika Šenk, Marjan Belec in Marija Evgenija Santana Smersu. Na flavto so igrali: Zofija Žerovnik, Mihaela Podržaj in Marjan Škulj. Recitali so tudi učenci Rožmanove šole, moški zbor pa je pod vodstvom Lučke Marinček Kastelic, zapel: *Vsi do prihajali*. Vsi bivši domobranci so podpisali spominski pergament.

Tudi na Pristavi so se spomnili pobitih domobrancev in sicer v nedeljo, 22. junija. Sv. mašo je daroval pater dr. Alojzij Kukovica. Na žalni prireditvi je govorila gospa Pavla Hribovšek Kremžar. Spominjala se je brata Ivana,

pesnika-domobranca, ki je bil po vojni umorjen. Sledile so recitacije, ki so jih podali Ivan Klemenčič, Dani Kocmur, Andrejka Zupanc, Sonja Kogovšek in učenci Prešernove šole. Ves nastop je pripravil režiser Dominik Oblak.

• **V Slovenskem domu v Carapachayu** so imeli občni zbor v nedeljo, 22. junija. Bil je informativnega značaja, ker so volitve vsake dve leti. Občni zbor je vodil predsednik Franci Žnidar. Tudi dušni pastir dr. Jure Rode je povedal nekaj misli v spodbudo, predvsem naj si vsi člani Doma med seboj pomagajo in naj ne pozabijo bolnih in ostarelih rojakov.

• **Praznik državnosti v Slovenski hiši.** Naša krovnna organizacija Zedinjena Slovenija pripravi vsako leto slovesno praznovanje razglasitve neodvisne države Slovenije. Letos smo se zbrali v soboto, 28. junija, v Slovenski hiši. V cerkvi Marije Pomagaj je daroval sv. mašo delegat dr. Jure Rode. Somaševali so prelat Jože Guštin in župnik Toni Bidovec. Slavje je povzdignil mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Pri homiliji je dr. Jure Rode povezal praznovanje samostojnosti s praznikom sv. apostolov Petra in Pavla.

Po sv. maši sta predsednik Zedinjene Slovenije in veleposlanik Republike Slovenije mag. Bojan Grobovšek položila slovenski šopek pred spomenik padlim domobrancem.

Prireditve se je nadaljevala v Dvorani škofa Rožmana. Dvorana je bila slavnostno okrašena; oder je krasila velika, lepa slika Ljubljane. Program akademije je povezoval tajnik Zedinjene Slovenije Tone Mizerit. Sprejeli smo argentinsko in slovensko zastavo ter zapeli obe himni. Predsednik Lojze Rezelj je pozdravil goste in vse navzoče. Nato pa je spregovoril veleposlanik Republike Slovenije v Buenos Airesu, mag. Bojan Grobovšek. Zahvalil se je za povabilo in se poklonil vsem, ki so nesebično delovali za ohranitev slovenskega jezika in kulture v Argentini. Povedal je, da Slovenija vstopa v Evropsko zvezo. Posebej pa je čestital ob dvanajstem rojstnem dnevu slovenske države. Slavnostni govor je imela prof. Metka Mizerit. Poudarila je, da smo se Slovenci ohranili kot narod, ker smo gojili slovenski jezik, kulturo in krščansko vero. Tekom stoletij je bila Cerkev tista, ki je skrbela za narod. Govornica se je spomnila tudi velikega kulturnega delavca v Argentini, dr. Tine-

ta Debeljaka ob stoletnici njegovega rojstva.

Nato je napovedovalec prebral pozdravna pisma prof. Lojzeta Peterleta, Janeza Janše in dr. Andreja Bajuka. Napovedovalec Blaž Miklič je predstavil kulturni del prireditve in nastopajoče ter omenil, da se bodo še posebej spomnili dr. Debeljaka, kulturnika in idealista, ki nam je zapustil bogato dediščino. Nastopil je Mešani pevski zbor iz San Justa pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombregar, ki je zapel sledeče pesmi: *Slovenska dežela*, *Planinsko* in *Zdravljico*. Folklorna skupina Maribor iz Carapachaya, pod vodstvom Ani Senovršnik, je zaplesala ljubljanske plesse. Mladi recitatorji iz Našega doma San Justo so doživeto recitali pesem dr. Tineta Debeljaka *Slovenska zastava*.

Letošnji odlikovanci Zedinjene Slovenije so: g. Jože Horn, dušni pastir iz Mendoze, za njegovo petdesetletno delo med mendoškimi rojaki; Lojze Trpin za nesebično delo v slovenski skupnosti v Miramaru; Miha Gaser za dolgoletno kulturno delo, predvsem na področju gledališke umetnosti.

Slovensko okrašene mize so obljubljale bogato večerjo, ki so jo letos pripravile gospodinje iz San Justa ter, s sodelovanjem mladih, tudi postregle.

V dvorani je bila tudi umetniška razstava naših slikarjev. Razstavljali so: Ivan Bukovec, Andrejka Dolinar, Ljudmila Drobnič Rebozov, Helena Klemenc, Tone Kržišnik, Andrej Makek, Tilka Močnik, Adriana Omahna, Delija Savnik Truden, Karla Škvarča, Veronika Šparhakl, Ciril Vider, Lučka Voršič Bidone, Vladimir Voršič, Branko Zavrtanik in Irena Žužek.

Scenski prostor, z veličastno sliko Ljubljane, je z njemu lastnim lepotnim okusom pripravil g. Tone Oblak s sodelavci. Za luči in zvok je poskrbel Damijan Ahlin in sodelavci.

Vsi smo odhajali z zavestjo, da smo preživeli lep, slovesen večer.

• V soboto, 28. junija, so v **Carapachayu učenci Jurčičeve šole**, pod vodstvom voditeljice Ani Klemen, pripravili proslavo ob obletnici slovenske osamosvojitve. Učenci so recitali izbrano poezijo in zapeli nekaj narodnih pesmi. Ani Klemen pa je razložila pomen praznika.

Tudi Prešernova šola je prazno-

vala Dan državnosti in sicer v soboto, 28. junija. Na proslavo so povabili tudi starše. Marjana Magister je razložila pomen praznika in zgodovinskih dogodkov, ki so vplivali na obstoj slovenskega naroda in pripeljali Slovence do samostojne države. Nato so nastopili učenci Prešernove šole z recitacijami in na koncu zapeli *Slovenija v svetu*.

• **Naš dom San Justo** je pripravil **spominsko proslavo** v nedeljo, 29. junija. Sv. mašo je daroval dušni pastir Toni Bidovec. Nato so vsi odšli v Naš dom in se zbrali pred Balantičevim spomenikom, kjer so položili venec in zmolili za pokoj padlih domobrancev. Spominski govor je imela gospodična Angelca Klanšek, voditeljica Balantičeve šole. Poudarila je pomembnost spomina domobrancev in dolžnost predajati baklo mučencev mlajšim rodovom. Nato je velika skupina mladih podala recitacijo, kjer se sedanost prepleta s preteklostjo. Besedilo je napisal Tone Rode. Lepo sceno je pripravil g. Tone Oblak, režiral pa Blaž Miklič. Za luči in zvok sta poskrbela Marko Štrubelj in Dani Zupanc.

• V nedeljo, 29. junija, smo imeli Slovenci v Buenos Airesu **procesijo presvetega Rešnjega Telesa** v Don Boskovem zavodu v Ramos Mejiji. Popoldne je bila najprej, v cerkvi Marije Pomočnice, sv. maša, ki jo je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini dr. Jure Rode, za žive in pokojne slo-

KRATKE NOVICE

DUNAJ — Avstrijska misijonska organizacija poroča, da na svetu približno 600 milijonov otrok živi v družinah, ki se preživljajo z manj kot enim dolarjem dnevno in vsak dan 30.000 dečkov in deklic umre zaradi bolezni, ki jih medicina lahko pozdravi, pa zanje ni denarja. Približno 100 milijonov otrok iz raznih razlogov ne more obiskovati šole in 1,4 milijona ih je okuženih z virusom hiv. Ta avstrijska organizacija je v preteklih treh letih zbrala pol milijona evrov za kampanjo proti otroški prostituciji in za pomoč otrokom-vojakom. (*Ave Maria*)

venske duhovnike. Pri homiliji je povedal, da naše praznovanje sovпада s praznikom sv. Petra in Pavla, dnevom, ko so v Sloveniji posvečeni novi duhovniki. Med sv. mašo je bila priložnost za sv. spoved.

Po sv. maši se je po lepem zavodskem parku razvila procesija. Oltarje so pripravili: San Justo, Castelar, San Martin—Carapachay in Ramos Mejia. Zadnji blagoslov je bil v cerkvi. Procesijo je vodil prelat dr. Jure Rode, evangelije pa sta pela še gg. Toni Bidovec in Franci Cukjati. Za križem so se uvrstili šolski otroci z učiteljstvom, moške in fantje, družine, pevci, ministranti, duhovniki z Najsvetejšim, zastopniki organizacij, žene in dekleta. Slovesnost smo zaključili s pesmijo *Povsod Boga*.

RAZVESELJIVA POBUDA

Sprejem mladcev in mladenk v Slomškovem domu

Odbor Slomškovega doma si je zastavil organizacijo mladcev in mladenk za enega od glavnih kratkoročnih ciljev, ker se zaveda nevarnosti, ki grozi posebno mladim v sedanji argentinski družbi. Družabni odsek pod vodstvom Martina Dobovška, s sodelovanjem odbora staršev Slomškove šole, je sklical starše in odraščajočo mladino v Dom na sestanek, z ločenim programom za starše in posebej za mladino.

Staršem je bil predstavljen program dela, ki naj pomaga mladim pri vzgoji za vrednote in osebni rasti v zrele krščanske osebnosti, v zvestobi slovenskim koreninam in pripadnosti Domu. Sledil je razgovor, v katerem je vsakdo lahko povedal svoje mnenje. Sprejeti sta bili predvsem dve ugotovitvi: da je organizacija potrebna in da naj težo zanj nosijo predvsem starši, ne ena sama oseba. Starši so sprejeli ta izziv za sodelovanje, v skrbi, da bo organizacija živela in dosegala zastavljene cilje.

Medtem ko so starši debatirali, je imela mladina skupen zajtrk in se zabavala z raznimi igrami. Da pa sklep staršev ne bi ostal samo pri besedah, so imeli mladi ob koncu iger že formalen sprejem v novorojeno organizacijo. Po nagovoru Sonje Tomazin so prejeli tudi majhno darilo kot dobrodošlico. Prireditve se je končala v splošnem zadovoljstvu in navdušenju, z upanjem na lepo prihodnost. Če pride še do povezave podobnih organizacij vseh Slovenskih domov, bo imela od tega korist vsa mladina naše skupnosti.

malo za šalo...

SESTRA — Vojak, ki se spreha z lepim dekletom, nenadoma sreča svojega častnika in v zadregi pravi: „Moja sestra, gospod poročnik!“ — „Lepo, lepo. Nekoč je bila tudi moja sestra!“

GRE ZARES — „Veš, da sem res v skrbeh zaradi Luka“, pravi žena svojemu možu. „Pravi, da ga boli trebuh.“ — „Saj to pravi večkrat“, odmahne z roko oče, „mislim, da ne bo nič hudega.“ — „Jaz pa mislim, da bo, saj danes nimajo pouka!“

KAKO PIJE — Oče je povabil svojega šefa domov na večerjo. Hčerka ga ves čas pozorno gleda. „No, mala gospodična“, jo vpraša šef prijazno, „kaj vidiš na meni tako zanimivega?“ — „Rada bi vas videla, ko pijete“, izdahne mala. „Očka vedno pravi, da pijete kot konji!“

PREDOLG KABEL — Klic v telefonsko centralo: „Oprostite, gospodična, vas lahko prosim za uslugo?“ Telefonistka: „Povejte,

gospod!“ „Danes so mi priključili telefon, toda kabel se mi zdi predolg, ali bi ga potegnili malo na svojo stran?“

TRSKA — „Kaj se je zgodilo, da imaš prst obvezan?“ — „Vanj se mi je zadrta trska.“ — „Kolikokrat sem ti že rekel, da se ne čohaj po glavi!“

GENIALNE ČAČKE — „Kdo je počel staleno v moji pisarni?“ divja direktor. „To je storil vaš mali sinko, gospod direktor“, pove tajnica. Tedaj njegov obraz zasije od ponosa: „Kaj ni to zares nadarjen pobič!“

ŽRTEV ZNANOSTI — „Vašega očeta že dolgo nisem videl.“ — „Ah, postal je žrtev znanosti!“ — „Operacija?“ — „Ne, prstni odtisi!“

PIANISTKA — Gospa Lili je pianistka. Po nekem koncertu jo eden od poslušalcev poljubi na čelo. Lili mu šepetaje pravi: „Prosim, eno oktavo nižje!“

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Mladina je naša prihodnost. Urad za mladino je naša preteklost.
- Zmanjkuje mi časa. Na propad socializma sem čakal skoraj pol stotetja.
- Kaže, da bo posocializem še bolj trdoživ.
- Včasih pokopljejo človeka, preden umre.
- Stari revolucionarji sanjajo o časih, ko so bili še revni kot cerkvene miši.
- Slovenski komunizem je bil že pred svojo dokončno smrtjo nekakšen zombi, sicer ne bi tako hitro gagnil.
- V svinčenih časih sem končal tečaj „Nič nas ne sme presenetiti“, a sem kljub temu osupnil, ko je šel socializem po gobe.
- Vse je relativno: komunizem je bil dober za komuniste, kapitalizem pa za kapitaliste. Predvolilna parola: sem najslabši, ampak vendar boljši od vseh drugih.
- Živel sem v dobrih starih časih, preživel sem po naključju.
- Kulturni molk je učinkovit samo ob pogoju, da ima tisti, ki molči, kaj povedati.
- Obstaja recept, po katerem bi vsi Slovenci prišli v Evropo. Polovica Slovencev bi šla v vzhodno, druga potovica pa v zahodno Evropo.
- Dandanes je človek lahko srečen, če ga pustijo živeti do konca življenja.

KJE JE KAJ

V letu rožnega venca -	
Dane Vrečar	193
Nepremagljiva moč svetosti —	
Nadškof Franc Rode	195
Tvoj praznik, o Marija! —	
Vladimir Kos	195
„Bodite mladi in čisti, bodite živi in srečni!“ - Papež Janez Pavel II.	196
Marija Snežna — Silvester Čuk	197
Roza iz Lime — Silvester Čuk	197
„Navegar mar adentro“ -	
Iz Poslanice Arg. škof. konf.	198
Nameni Apostolata molitve	
za avgust	200
Globalizacija in vera -	
Danijel Devetak	201
Anton Nadrah: Šmarnice	
za leto 2003	202
„Žalitev razuma“ - Alojz Pušenjak ..	204
Korak nazaj — Marko Kremžar	205
V brezjanskem svetišču začetek srednjeevropskega katoliškega shoda	
— Marija Primc	205
Vprašujete-odgovarjamo — L.K.	206
„Hvala, ker si me rodila“ - Š.M. ...	207
Ali niso predzakonski spolni odnosi način, da... ..	208
Ali se ljubezen s časom izčrpa?... ..	208
Bazilika Naše Gospe priprošnjice za srečno pot - Metka Mizerit	209
Angel gostoljubnosti —	
Anselm Grün	210
Češki poizkus: Cerkev kakor oporečnik — Petr Prihoda	211
Bog je ljubezen —	
Franček Kramberger	212
Smo zares sami? —	
S. Regina Tolmajer	212
V primežu revolucije —	
Ivan Lavrih	213
Svetovna verstva v številkah	215
Jeziki — Tomaž Ogris	216
Duhovno življenje je objavilo	217
Čezmerna telesna teža ogroža naše zdravje — K. Kancler	217
Čas prehladov — Kurt Kancler	218
Odšli so	220
Iz naše kronike — Metka Mizerit ...	222
Kratke novice	196, 197, 199, 200, 204, 211, 212, 215, 220, 223

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: arh. Jure Vombergar - Tehnični urednik: Stane Snoj - Članica uredniškega odbora: Metka Mizerit - Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L. - EE. UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4362-7215 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 2003: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina.

Od zgoraj in od leve:

Medkrajevni turnir v odbojki.

1. Final za prvenstvo v odbojki SFZ-e med Našim domom in Slovensko pristavo.
2. Odbojarske ekipe SFZ-e in SDO-e, ki so se pomerile v finalu v sanhuškem Našem domu.
3. Fantovska ekipa iz Našega doma je zasedla drugo mesto.
4. Dekliška ekipa iz Slovenske vasi je tudi zasedla drugo mesto.
5. Letošnji zmagovalci v odbojki so bili fantje s Pristave.
6. Zmagovalke pa dekleta iz San Justa.

(Foto: Lučka Oblak)

SLOVENSKA ODBOJKARSKA EKIPA ZEDINJENA SLOVENIJA

na turneji po Sloveniji od 12. do 23. oktobra 2002

Od zgoraj in od leve: 1. Na Ezeizi, pred odhodom v Slovenijo, od leve, 1. vrsta: Toni Javoršek, Kristjan Vivod, Ivan Medvešček, Javier Oven; 2. vrsta: Marjan Vivod, Adrijan Gaser, Luka Hrvat; 3. vrsta: Tone Vivod, Aleksander Poglajen, Aleksander Oven, Damijan Poglajen, Gregor Hribar, Boris Hrvat, prof. Tine Vivod, Andrej Hrvat. — 2. Naši odbojkaši pred hotelom, kjer so bili nastanjeni, v dresih Slovenske mladinske odbojcarske reprezentance, ki jim jih je podarila SOZ. — 3. Na Bledu, v spremstvu Jaka Končnika, ki je bil vodič in šofer delegacije ZS, ter Aleša Kušarja, tajnika Slovenske odbojcarske zveze, na skrajni desni. — 4. Naši odbojkaši po tekmi s slovensko ekipo „Bled“. Med drugimi so na fotografiji tudi Tone Končnik, predsednik SOZ-e (stoji tretji od leve), ob njem njegov brat Peter Končnik, mednarodni sodnik SOZ-e, zraven stoji lazarist Pavle Novak; v prvi vrsti pa mons. Janez Rihar, voditelj Rafaelove družbe, in ob njem Franc Hrvat, mednarodni sodnik SOZ-e. — 5. Na Vršiču. — 6. Zastopniki odbojcarske ekipe ZS na intervjuju za Radio Ognjišče. — 7. Andrej Hrvat, trener in kinesiolog, prof. Tine Vivod, vodja projekta, cont. Gregor Hribar, kapetan ekipe ZS. (Fotografije: Adrijan Gaser, Gregor Hribar, Ivan Medvešček in brata Poglajen)